20 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՆԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

{صاحب امتياز: جيوەلكيان}

جريدهٔ شرقيه

ԱՊՕՆԷ ՖԻԵԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըք	6 այլըք	3 այլըք
ՍԹԱՄՊՕԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻԵԱԹԼԱՐԸ

Իլկի, Չնճիւ վէ Յինճի սահիֆէ ղրշ. 3
Դէօրտիւնճիւ սահիֆէ 1ին 10բ. հս. » 3
Մէվատտը նաֆիյատա տահիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ ահէրի օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր ։

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր ։ Ֆեափէքի մէվատտ հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ մէտուը ՑՕՒԳԱՆ ՃԻՎԷԼԷՔԵԱՆԸՆ միւրաճաաթ օլունա ։

ԿԻՒՆԼԻԿ ՀԱՎԱՏԻՍ

Սէլանիքտէն եազըլտըղընա կէօրէ, Իթալիա վէլիահտը բրէնս Վիգթօր Էմմանուէլ՝ կէչէն բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 1 րատտէլէրինտէ Ա-Հ--- վափօրըյլա Սէլանիկ լիմանընա մուվասալէթ էյլէմիշ տիր։ Մէզքիւր վափօր՝ Սէլանիկ լիմանընա վասըլ օլմազտան էվվէլ Ա.յնօրօզա ուղրայըպ պիր գաչ սաաթ տէմիր աթմըշ օլտուղընտան, բրէնս՝ տիշարըյա չըղըպ պազը մանասթըրլարը զիյարէթ իթմիշ տիր։ Բրէնս՝ գալը րէսմի սուրէթտէ սէյահաթ իթմէքտէ օլտուղընտան, Ա-Հ--- վափօրը Սէլանիք լիմանընա վասըլ օլտուղը զէման աատէթ օլտուղը վէճհլէ թօփ աթըլարագ րէսմը սէլամ իֆա գըլընմամըշ տըր։ Վափօրըն մուվասալէթինտէն եարըմ սաաթ սօնրա, վալի վէ գօմանտան բաշալար հազարաթը էլպիսէի րէսմիյէլէրիյլէ վափօրա կիտէրէք, գըթը հազրէթը Պատիշահի նամընա րէսմը խօշամէտիյի իֆա իթմիշլէր տիր։

Իթալիա Թէպաասը միւթէպէրանը՝ բրէնսէ արզը մախսուսաթ վէ միւշարէլէյհէ 75 լիրա գըյմէթինտէ պիր չիֆթ տապանճա թագտիմ իթմէք իւզրէ վափօրա պիր հէյէթը մէպուսէ կէօնտէրմիշլէր իսէ տէ, միւշարէլէյհ՝ նէ հէյէթը մէպուսէյի վէ նէ տէ հէտիյէյի գապուլ իթմէմիշ տիր։ Բրէնս՝ բիւքիւպի իչիւն Իթալիա Թէպաասը միւթէպէրանը Թարաֆընտան թախսիս օլնան արապայը տախի գապուլ իթմէքտէն իսթինքեաֆ իթմէքլէ, գարայա չըգտըղը վագթ պիր քիրա արապասընա պինմիշ, վէ սուքէր խասսաթխանէսինի, չէհրին սահիլխանէլէրը ճիհէթինի, Ա.յա-Սօֆիա վէ Խուրթաճի վէ Գասըմիյէ ճամիլէրի իլէ շէհրին չըվարը ճիհէթինտէ պուլնան վէ Զավուշ մանասթըրը տէնիլէն էսկի Րում մանասթըրընը զիյարէթ վէ թէմաշատան սօնրա, տախի էյի հիւքիւմէթէ կէլէրէք վալի բաշայա խատէր զիյարէթ էյլէտիկի կիպի, մուախխարէն տախի միւշիր բիւյէ տէ պիլազմէ գօմանտան բաշա հազրէթլէրինէ տէ խատէր զիյարէթ իթմիշ վէ էօյլէնտէն պիր սաաթ էվվէլ վափօրա աւտէթ էյլէմիշ տիր։

Էօյլէնտէն պիր սաաթ սօնրա Իթալիա Թէպաասընտան պիր գաչը՝ բրէնսին հուզուրընա չըգըպ արզը մախսուսաթ էյլէտիկլէրինտէն, բրէնս պիր ազ սօնրա Թէքրար գարայա չըգարագ Իթալիա մէքթէպինի վէ Սէլանիք չարշըսընը զիյարէթ իթմիշ վէ չարշըտան պազը Ծարգ էշյասը վէ անթիգայա տահիր պիր չօգ էշյա սաթըն ալմըշ տըր։

Միւշարէլէյհին բիւքիւպինէ մախսուս օլարագ Սըրպիստան գըալը Թարաֆընտան Սէլանիկէ 4 ատէտ միւքէլլէֆ վակօն կէօնտէրիլմիշ օլտուղընտան, բրէնս՝ Սէլանիկէ մուվասալէթինին էրթէսի կիւնիւ հարէքէթ իտէն գաթար իլէ Պէլկրատա ազիմէթ իթմիշ տիր։

* *

Էվվէլքի կիւնքի թարիխլէ Պէլկրատտան ալըտէքի թէլէկրաֆ քէշիտէ օլունմըշ տըր.

«Իթալիա վէլի ահտը պու սապահ ալաֆրանկա սաաթ 5տէ Սէլանիքտէն պուրայա մուվասալէթ իթմիշ տիր։ Միւշարէլէյհ Թարաֆընտան իգհար օլնան արզու իւզէրինէ հիչ պիր րէսմը գապուլ իճրա օլնմամըշ տըր։ Բրէնս՝ ալաֆր. սաաթ 11տէ գրալը զիյարէթ իթմիշ, վէ գրալ տախի րէֆագաթընտա հէյէթը նիյապէթ ազասը օլտուղը հալտէ տէրհալ իատէի զիյարէթ էյլէմիշ տիր։ Բրէնս՝ Իթալիա սէֆարէթխանէսինտէ էօյլէն թաամը իթտիկտէն սօնրա Ծարիլ Ֆինուտըը զիյարէթ իթմիշ տիր։»

— —

Մալիւմաթը ախիրէյէ կէօրէ, կէչէն բազար կիւնիւ ճանիպը Պապը Ալիտէն տիւվէլը մուազզամա նէզտինտէ մուգիմ Օսմանը սէֆիրլէրինէ իրսալ օլընան թահրիրաթը ումումիյէտէ, Կիրիտտէ խատէր ասայիշ մագսատիյլէ իթթիխազ օլընան թէտապիրէ տաիր տիւվէլը մուազզամայա Թաֆսիլաթ վէ իզահաթ վէրիլմէսի վէ Կիրիտ մուհաճիրլէրինին վաթանլարընա աւտէթլէրինի գօլայլաշտըրմագ իչիւն Եունանիստանտա պուլունան Օսմանը շէհպէնտէրլէրինէ էվամիր լազըմէ կէօնտէրիլտիկի տիւվէլը միւշարէլէյհիւ վէ պիլտիրիլմէսի միւշարէլէյհիմ սէֆիրլէրէ իշար պույրուլմըշ տըր։

Եունանիստանտա պուլունան Կիրիտ մուհաճիրլէրինին մէճճանէն վաթանլարընա իատէլէրի իչիւն Իտարէի Մախսուսէ պէօյլէ վափօրլարընտան պիրինին իրսալի հիւքիւմէթի Սէնիյէճէ միւթէսավվէր օլտուղը հավատիսի պալատէքի մալիւմաթը թաստիգ իտէյօր։

— —

Րօմատան իշար օլունտուղընա կէօրէ, Մէճլիսը մէպուսանըն կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնքի ինիքատընտա մէպուսանտան Մ. Ֆէրրարի վէ Մ. Իմպրիանի Թարաֆընտան վուգու պուլան պիր սուվալա ճէվապ վիւքէլա Մ. Գրիսբինին վէրտիկի ճէվապ՝ մէճլիստէ պիր հատիսէ զուհուրինէ սէպէպ օլմըշ տըր։ Մ. Իմպրիանի մէզքիւր ճէվապտան տուչար հիտտէթ օլարագ Մ. Գրիսբիյէ ծիդդիյէթ տէմիշ օլմալա, Մ. Գրիսբի տախի պու սէօզէ րէթ գիյասէ հիտտէթլէնին տէրհալ ալաղա գալգմըշ վէ ալազըյա օթուրտուղը իս քէմալէ իրթերէք վէ քեաղըտլարընը թօբլայարագ «պու մէճլիս վէ պու րէիս պազը գալտըճա, պիր տահա այազըմը պասմայա պասմամ» տէյիպ մէճլիսը սալօնընտան չըգըպ կիթմիշ տիր։

Մ. Գրիսբի՝ պիր ազ սօնրա Թէզքէրէթ Նազըրընա պիր մէքթուպ եազըպ, Մէճլիսը մէպուսանտա զուհուրա կէլէն պիր հատիսէտէն տօլայը Օսմանը սէֆիրը հէյէթինէ իքրամէն սէյրայը դըրլիթէ վէրիլէճէք զիյաֆէթտէ հազըր պուլունամայաճագընը պէյան իթմիշ տիր։

— —

Ալաֆր. մարտ 5 թարիխլէ Պէրլինտէն եազըլտըղընա կէօրէ, Ալէմանիա իմբէրաթօրը Նազըրը գօնթ Հէրպէրթ տը Պիզմարգըն պիր գաչ կիւնէ գատար նէզարէթը մէզքիւրէտէն իսթիֆա իլէ Ալէմանիանըն էհէմմիյէթլի սէֆարէթլէրինտէն պիրինէ մէմուր գըլընաճագը վէ միւշարէլէյհ՝ Ալէմանիա իմբէրաթօրընըն Տէրսաատէթէ վուգու պուլան սէյահաթը էսնասընտա պիւլիւնաճագը մաղհարը իլթիֆաթը հազրէթը Պատիշահի օլտուղը ճիհէթլէ, Տէրսաատէթ սէֆարէթինէ թայինի մուհթէմէլ պուլունտուղը՝ հէր մէզքիւրատէ քէսպի Իթալիա սէֆարէթխանէսինտէ վէրիլմիշ օլան պէօյլէ պիր զիյաֆէթ էսնասընտա րիվայէթ օլունմըշ իմիշ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ
(Աժանս տը Քօնսթանթինօբլ)

Բարիզ 12 մարտ

Մէճլիսը վիւքէլա՝ ամէլէնին իսլահը աճվալը իչիւն Պէրլինտէ իճթիմա իտէճէք գօնֆէրանստա Ֆրանսայը վէքալէթ իտէճէք մուրախխասլարը սուրէթը գաթիյէտէ ինթիխապ իթմիշ տիր։ Մուրախխասլար՝ այանտէն Մ. Ժիւլ Սիմօն, Մ. Թօլէն, մէպուսանտան Մ. Պիւրտօ, Լինտէն մատէնլէրի միւֆէթթիշը ումումիսի, վէ մաքինիսթ Թըլանժտան իպարէթ տիր։ Մուամիլէյհիմ՝ էրպապը ֆէննտէն քէնտիլէրինէ մուավին օլարագ գէվաթը ինթիխապ իչիւն ազշամ խարիճիյէ նազըրը Մ. Սբիւլլէրին խանէսինտէ իճթիմա իթմիշլէր տիր։ Մէմուրինը ֆէննիյէ՝ գօնֆէրանս միւզաքէրաթընա իշթիրաք իթմէյիպ, եալընըզ մուրախխասլարա իթաթ մալիւմաթ էյլէյէճէքլէր տիր։ Մուրախխասլար եարըն Պէրլինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէքլէր տիր։

Պէշթէ 12 մարտ

Եէնի գապինէթօնըն՝ տախիլիյէ նէզարէթի ինըթխապլարա գօնթ Ժիւլ Զաբարինին թանզիմը րիյասէթինտէ թէշքիլ իթմէսի լէզիմ օլունյօր։ Գօնթ Անտրաշի Պէթլէն՝ գօնթ Ցաբարինին եէրինէ գըրաալ նէզարէթինէ թային օլունմըշ տըր։ Վիւքէլայը սաիրէ՝ մէմուրիյէթլէրինտէ իպգա օլունմըշլար տըր։ Մ. Թիզանըն իսթիֆա իթտիկի՝ եարըն սուրէթը րէսմիյէտէ Մէճլիսը մէպուսանա թէպլիղ օլունարագ, վիւքէլայի ճէտիտէ ճումաա էրթէսի կիւնիւ մէճլիսը մէզբիւրէ կէլէճէքլէր տիր։

Րօմա 12 մարտ

Պաշրէն իճրա օլունան բօսթա խըրսըզլըգընըն թէճսիս ու իպալէ իչիւն թէշէքքիւլ իտէն Թանզիմ գօմիսիոնը՝ Վէնէտիկ իլէ Տէրսաատէթ վէ Թունա իսքէլէլէրի պէյնինտէ, վէ եինէ Վէնէտիկ իլէ Տալմացիա վէ Արնավուտլուգ վէ Պրինտիզի արասընտա պիր խաթթը պէյնէլտիւվէլ թէճարէթինի թէքլիֆ իտիյօր։

Բարիզ 12 մարտ

Կէօմրիւք գօմիսիոնը՝ Թիւրքիա իլէ Ֆրանսա պէյնինտէ մէվճուտ օլուպ եաքընտա (տիւն) միւտտէթի խիթամ պուլաճագ օլան թիճարէթ աճդնամէսի հագգընտա հէյէթը վիւքէլա Թարաֆընտան վուգու պուլան պէյանաթը տինլէմիշ տիր։ Րէիսը վիւքէլա Մ. Թիրար՝ մէպուսանտան Մ. Թուրէլ Թարաֆընտան իյրատ օլունան սուվալէ ճէվապէն, կէչէն Ֆէօրվարըն 27նճի կիւնիւ իթմամ իթտիկի իզահաթը միւ ամիլ պազը իզահաթտա պուլունմըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—Մալիյէ Նէզարէթինին Րէժի իտարէսինտէն 100տէ 5 ֆաիզլէ ազտ իթտիկի իսթիգրազըն 70,000 լիրա խասըլի վէ իսթիգրազը մէզքիւրըն Իզմիր, Պրուսա, Մանասթըր, Սէլանիք, Թրապիզօն վէ Եանեա վիլայէթլէրի աշար հասըլաթը իլէ Թէէմին իսթիլարի վէ պունտան պաշգա Րէժի իտարէսինին սէնէվիյէ ալտըյէ թէէմինաթը հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ իսապէթ իտէճէք հիսսէնին տախի թէէմինաթը եէմէճէ կէօսթէրիլմիշ տիր։

—Իզմիր վիլայէթինին պու սէնէ բալամուտ հասըլաթընտան հասըլ կէլէն 20,000 լիրա՝ պու քէրրէ Մալիյէ Նէզարէթինէ իրսալ օլունմըշ տըր։

—Մասրըֆտէ նէշր օլունան էֆէմ կազէթասընըն ալաֆր. մարտ 7 վէ Վիէննատա նէշր օլունան Բրէս կազէթասընըն մարտ 8 թարիխլի նիւսխալէրինին Թիւրքիայա տուխուլէ թանզիմ մէմնուիյէթը օլունմըշ տըր։

—Թիւրքիա իլէ Աւսթրիա արասընտա թէճտիտէն ազտ օլունաճագ թիճարէթ աճտնամէսինին միւզաքէրաթընտա մէմուր օլան գօմիսիոն՝ Աւսթրիա մուրախխասլարը տախի հազըր պուլունտուղը հալտէ տիւն եինէ Խարիճիյէ Նէզարէթինտէ միւթէճէմիէ օլմըշ Արթըն բաշա հազրէթլէրինին թանզիմը րիյասէթինտէ իճթիմա իթմիշ տիր։

Աւսթրիա մուրախխասլարընըն պէքլէմէքլէրի թալիմաթը ճէվապէնտէն պիր գլայը կէլմիշ օլտուղընտան, տիւնքի իճթիմաա թալիմաթը մէզքիւրէ թէվնի իւզէրինէ միւզաքէրէ ճէրէյան իթմիշ, վէ գօմիսիոնըն պիր գաչ կիւն սօնրա պիր տահա իճթիմա իլէ եինէ միւզաքէրաթա տէվամ իտէճէքլէրի պուլունմըշ տըր։

—Թապիր գալմագամլըգընտան Թավլիպէան Յօգիմ. Ցովհաննէս էֆ. պու քէրրէ Մէքթէպը Թըպպիյէի Միւլքիյէ իլմ Թէշրիհ էմրագ մուալլիմլիգինէ նասպ ու թային պույրուլմըշ տըր։

—Սէլանիքտէն եազըլտըղընա կէօրէ, 9 թօբը վէ 176 թաիֆայը համիլ Զիրհլինտիյ նամընտա պիր Րուս գրըհլը գարագօլ վափօրը՝ կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Այնօրօզա մուվասալէթ իթմիշ օլունըպ՝ Րուս մանասթըրը եօկինէսինտէ տէմիր աթմըշ տըր։

—Ծամ թըրամվայ խաթթը սահիպը իմթիյազը Եուսուֆ Մըթրան էֆ.՝ իմթիյազը մէզքիւրէ տաիր թանզիմ օլունան մուգավէլէյի էվվէլքի կիւն իմզալամըշ տըր։

—Աթա Բազարընտան չըմէնտօֆէր սթասիոնընա գատար օլան 9 քիլօմեթրօլըգ մեսաֆէտէ թըրամվայ խաթթը ինշասը իչիւն Հաճիպապար Անտոն էֆ. Թարաֆընտան իմթիյազ իսթիտաա օլունմըշ, վէ պու պապտաքի իսթիտաանըն Նաֆիա Նէզարէթինտէն Պապը Ալիյէ իրսալ գըլընտըղը իշիտիլմիշ տիր։

—Տիւն սէնէի մալիյէ իպթիտասը օլմազ հասէպիլէ, Մ. Էմիլ Տրֆօ՝ Տույունը Ումումիյէ մէճլիսը իտարէսինտէ Թախմինաթը, միւմթազ համիլլէրինին վէքիլի սըֆաթըյլա իթմամ մէմուրիյէթէ պաշլամըշ ճիհէթլէ, Ինկիլիզ տաինլէր վէքիլի Մ. Գօյեար տախի Նիզամը մախսուս մուճիպինճէ Ֆրանսըզ տաինլէր վէքիլի Մ. Օ պարէնին եէրինէ Տույունը Ումումիյէ մէճլիսը իտարէսի րիյասէթինի տէրէօհտէ էյլէմիշ տիր։

—Մըսըրտա պուլունան Պանգը Օսմանը միւտիրը ումումիսի Սըր Էտկար Վինսընթ՝ Սօսիէթէ Ժէնէրալ պանգասը հիսսէտարան մէճլիսը ումումիսինտէ հազըր պուլունմագ իւզրէ կէլէճէք սալը կիւնիւ Տէրսաատէթէ աւտէթ իտէճէք տիր։ Մուամիլէյհ՝ էսնայը աւտէթինտէ Աթինա ուղրայարագ Օսմանը վէ Եունան հիւքիւմէթլէրի չըմէնտօֆէրլէրինէ միւթէալլիգ պազը մէսաիլտէն տօլայը պիր իքի կիւն չէհրը մէզքիւրտէ գալաճագ տըր։

—Թաֆտիշէ Տույուն Թաչվիլա..թընըն վէճհէլէրէճէ գազալի մուամէլէթընըն իշպու մարտ նիհայէթինտէ գատար լէմտիտինէ Մալիյէ նէզարէթինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

—Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասը ազալարընըն ինթիխապլարը՝ տիւն Թիճարէթ Նազըրը Զիհնի բաշա հազրէթլէրինին նէզարէթի թանզիմընտա օլարագ ուսուլ վէ նիզամը տահիլէսինտէ իճրա օլունմըշ վէ էսնի ազալար իտէլէնմէ թիփ իթմիշ տիր։

—Ալէմանիա սէֆիրի Մ. Րատօվից՝ տիւն մէէզունէն Պէրլինէ ազիմէթ իթմիշ տիր։

—Մուհարէպէի ախիրէտէն էվվէլ մէնաֆի սանտըգլարընտան չիֆթճիլէրէ հօտիւնճ վէրիլէն մէպալիղ ճիւմլէսինտէն օլմագ իւզրէ, էհալիսի մուալլիմէրէն տաղըլմըշ վէ եախուտ հիճրէթ իթմիշ պազը սանճագ էհալիսինտէն հօտիւնճ վէրիլէն մէպալիղըն քէաֆֆէսի թահսիլ օլունան մալըն մէնաֆի սանտըգլարընտան մէպալիղը մէզքիւրէյի Պատիշահի տուրուլդուղը, պուլունտուղը պազը սանճագլարտա մէնաֆի սանտըգլարը Նասըլ իտարէ օլունաճագընը պէյան իթմիշ տիր։

—Պէյօղլու վէ Գալաթանըն պիր չօգ էվլէրինտէ կէլէք եանկըն էրթէսի Ֆէնէրլէրինին պէյնինտէ վագը իչին ախիրէն Թօփխանէի Ամիրէյէ լաղըմ օլնան Կաղխանէ իտարէսինտէ հազըրլըգ կէօրիւլմէքտէ օլտուղը խապէր վէրիլիյօր։

—Էմանէթ վէ Նիւմունէ վէ Թէահհիւտլիւ մէքթուպ վէ էվրագը սաիրէ թավզի էյլէմէք իւզրէ Սիրքէճի Սամսուն արասընտա Հաֆթատա պիր տէ արալըգ պօսթաաբ-քիւշատ օլունաճագը Կիրէ, Սիվաս վիլայէթինտէ Ալիյէ իլէ Գայսէրիյէ, վէ Տիյարպէքիր վիլայէթինտէ տախիլինտէ Բալու իլէ Խարբութ արասընտա տախի պիր քէֆիյէթ սիւրիւճիւ պօսթասը թէսիս օլունմագ իւզրէ Բօս թա վէ Թէլէկրաֆ նէզարէթինտէն իլան օլունմըշ տըր։

—Մաթպաաթըն պաշըլը վէրիլմիշ, վէ ըէսի, Պօղազ իչինին Բալաբան Ֆոհիյէյէն իւսթինէ Պէյօղլու գալէսինէ գատար վարաճագ կէչէն կէչէ Շիրքէթի Խայրիյէ վափօրը գալըպ պու օրտա վէ ալտըն պիր գաչ Տիմէս վէ գուլէլէնտէ կէնէհ չըգըպ կիւլիւմ պաշ ... պէրլինէ իպթիտան իւչիւնճի վէ պիլէճէ պագըր գօնէլէրէ իթմիշ իսէ տէ, կէչէն սէնէյի մէզքիւրէ իճրա օլունան գօնտրօլտա մուտահէլէթինտէն չէրիլտիկի, պու հուսուստա իթիզար օլունաճագը շիմտի մէզքիւրէտէ եազըլըյօր։

Իշպու մաղէրը ումումիյէնին հիւքիւմէթէ տաիր Ֆարաֆընտան իհզար իթմիշ Թէհտիտլէր՝ տեաթնաթը Եուսուֆ էֆ. Թարաֆընտան իճրա օլունմագ իւզրէ էհալիսի մէհղէրը պէյնինտէ տախի սորտ ու պիր ... տուր, մէմուրինէ հէր օլունմըշ գիզլի էշիա եէրինէ տէյիւպ, պէհրէ ալըպ վէրիլէճէք տիր։

ԻՐԱՆ ՍԷՖԱՐԷԹԽԱՆԷՍԻՆՏԷ
ԳՕՆՍԷՐ

Տէյփիւթանը Իրանեան նամ Իրան մէքթէպինին մէնֆաաթընա օլարագ կէլէճէք բազար կիւնիւ սաաթ 8տէ Իրան սէֆարէթխանէսինտէ սէֆիր Մօհսին Խան հազրէթլէրինին թահթը հըմայէսինտէ օլարագ միւքէմմէլ պիր գօնսէր իթմա օլընաճագընտան, իշպու գօնսէր իչիւն աթիտէքի զէվաթտան միւրէքքէպ պիր գօմիթէ թէշքիլ իթմիշ տիր։

Րէիս՝ Րէժի միւտիրը ումումիսի Մ. Օպլոնսքի,

Սանտըգ էմին՝ Ազարեան Ժօզէֆ էֆ.
Սէր քէթիպ՝ Մ. Մ. Ֆ. Պարօյգի,
Ազալար՝ Ունճեան Արիկ էֆ. հազրէթլէրի,
Մաքսուտ Սիմօն պէյ հազրէթլէրի,
Սէլիմ Մէլհամէ էֆ. հազրէթլէրի,
Ազարեան Անտոն էֆ.
Եասյեան Ցովհաննէս էֆ.
Եէնիտիւնեա Տիմիթրաքի էֆ.
Միսրաքի Վիգթօր էֆ.
Մ. Է. Տրվօ,
Մ. Հ. Պոգ,
Մ. Ժ. Պարօյգի ավօգաթ,
Մ. Ֆօրնի,
Մ. Լ. Զարիֆի,
Մ. Ն. Գասթէլլի,
Ֆէրիտ պէյ,
Սէպաիզատէ Սիւլէյման էֆ.
Մ. Ք. Հաճօբուլօ,
Մ. Պ. Սըվաճը օղլու,
Մ. Ժ. ,
Մ. Ժ. Սթավրօ,
Մ. Էտկար Վիթէքէր,
Հաճի Ապտիւլ Հիւսէյին,
» Հալիլ,
» Մէհմէտ Հիւսէյին Ճէվահիրի,
» Մուհտալի աղա,
» Միրզա Շիֆ,
» Միր աղա,
Տուխուլիյէ պիլէթի 1 լիրայի Օսմանի տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Զարչէնպիւհ կիւնիւ Գալաթա Խորհրդարանընտա ազտը իճթիմա իթմիշ օլան Քազ. Ժողովտա Ս. Էջմիածին Կաթողիկոսը Վեհ. Տ. Մակար Սրբազան Կաթողիկոս հազրէթլէրինին պիր կոնդակը գըրաաթ օլունըպ, պունտա միւշարէլէյհ հազրէթլէրի Քազ. Ժողովը թէպրիք իլէ մէզալըմը թէշվիգ իլէյան իթմիշ, վէ ումուր ու մէսալիհը միլլէթին հիւսնիւ իտարէ վէ թէավիւնէ հիմմէթ վէ ղայրէթը ֆէվգէլատէ սարֆ օլունմասընը նասիհաթ էյլէմիշ, վէ պու միւնասէպէթլէ տուվալար օգունմըշ տըր։

Հէյէթը մէճլիս՝ մէզքիւր կոնդակըն գըրաաթընտան խիթամ պուլմազ, խիթամընտա պէյանը թէշէքքիւր իթմիշ տիր։

— —

Վանօրէից խորհուրդ տիւն Բաթրիգխանէտէ Խրիմեան Ամեն. Տ. Մկրտիչ Սրբազան Արքեպիսկոպոսըն Առենապետութիւնը թանզիմընտա ազտը իճթիմա իտէրէք, վանքլարա միւթէալլիգ մաատէլէրի միւզաքէրէ իթմիշ, վէ անլէրին գույուտաթը վէ սըհուֆ ու տէրբէաթը հազգընտա պազը գարարլար վէրմիշ տիր։

— —

Երզրում Առաջնորդը Իւթիւճեան Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ՝ պու կիւն Բաթրիգխանէյէ աղիմէթլէ, Բաթրիգ Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրի վէ Բաթրիգ վէքիլի Ասլանեան Գեր. Տ. Ներսէս Ծ. վարդապետ վէ Բաթրիգխանէ մէմուրինի իլէ րէսմը վէտայը իֆա իտէճէք տիր։

Բուլղարիա մուտահիլ Առաջնորդըլըգ մէմուրիյէթինէ տահիր օլան էվրագ վէ մուհապէրաթը քէնտիսինէ իթա իտիլմիշ օլուպ, պու կիւն տախի Պերաթը ալըշանը թէսլիմ իտիլէճէկինտէն, եարըն չէհրիմիզտէն հարէքէթ իտէճէք տիր։

— —

Թէքիրտաղ Առաջնորդը Դիմաքսեան Գեր. Տ. Հմայեակ Սրբազան պիր գաչ կիւնէ գատար Տէրսաատէթէ կէլէճէք տիր։

— —

Միլլէթիմիզ լիսանը Թիւրքի միւթէրճիմլէրինտէն Եսայեան Ռէպիւռիմ իլէ Սեպուհ էֆ. պու քէրրէ 400 ղշ. մաաշլա Արմաշ Դպրեվանքընըն լիսանը Թիւրքի հօճալըգընա նասպ ու թային օլունմըշ տըր։

ՕՐԻՈՐԴ ԵՐԱՆՈՒՀԻ
ՍԱՄԱՆՃԵԱՆ
ԴՈՒՍՏՐ ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ
ՑՈՎՍԷՓ ԱՂԱՅԻ
ԵՒ ՔՈՅՐ ԲԱՌՆԱԲԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

Ցետ կարճատեւ հիւանդութեան ընդունելով Եկեղեցւոյ Սուրբ խորհուրդներն աւանդեց իւր հոգին Արարչին ձեռքը ի ծանր սուգ իւր վշտահար մօր և գործակալ եղբարց և քերց, որք անմխիթար ցաւօք կը հրաւիրեն համօրէն բարեկամներն և ծանօթներն ի տխուր հանդէս յուղարկաւորութեան որ պիտի կատարուի վաղը ուրբաթ ժամը 4ին ի Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցին ուր արդէն փոխադրեալ է հանգուցելոյն մարմինը։

1 մարտ 1890

ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻ

Թարաֆընտան կէլէն իլան.

100տէ 5 ֆաիզլի Օսմանլը Թահվիլաթը

100տէ 5 ֆաիզլի Օսմանլը Թահվիլաթը միւմթազէսինին 16 նումէրօլը ֆաիզ գուբօնը իլէ, սօն գուրա քէշիտէսինտէ չըգան Թահվիլաթըն պէտէլլէրի՝ Պանգը Օսմանինին Սթամպօլտա Թարաֆ-նըլար սօգագընտա քաին իտարէխանէսի վէզնէսինտէ պու կիւնտէն (1890 մարտ 1/13) իթիպարէն Թէէտիյէ օլունաճագը՝ Թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլլէրինէ իլան օլունըր։

Գուբօնլար իլէ Թահվիլէ՝ նումէրօլը պօրտրօ քեաղըտլարըյլա պէրապէր հէր հաֆթա սալը վէ ճումաա կիւնլէրի իթա վէ թէսլիմ օլունմալը տըր։

Տէրսաատէթ 1/13 մարտ 1890

3-1

Տէրսաատէթ կազ Շիրքէթը Թէնվիրիյէսինին Սթամպօլտա Սիրքէճի իսքէլէսի գուրպինտէ հահիլիյէ ճատտէսինտէ քիւչաւ իթտիկի 7 նումէրօլը մաղազա՝ խասսէթէն օգունյանլարըմըզըն նազարը տըգգաթընա արզ օլունըր։ Մէզքիւր մաղազատա կազ իլէ թէնվիրաթ իչիւն էնվաի ալիթէլէր, լամպալար վէ սաիր էշեա մէվճուտ օլուպ, ֆիյաթլար տախի ղայէթլէ էհվէն տիր։ Իսթէյէն՝ մէզքիւր մաղազայա կիտէրէկ սէրպէսթ օլարագ, մաղազայի մէզքիւրըն պիր տէֆա զիյարէթ իթմէսի խասսէթէն թավսիյէ օլունըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԻՐ «ՆԻՉԻՒՆ»

Ինկիլիզլէրին ատապ ու ախլէագը հագգընտա Լօնտրատան Ճէրէտէ Ծուէէնէնէ զալէն միւհիմ վէ միւֆիտ մալիւմաթը հավի մէքթուպլար եազմագտա օլան զաթըն սօն մէքթուպլընտա Ինկիլիզլէրին քիթապլէթի հագգընտա իլմա օլընան մալիւմաթը միւֆիտէ էլպէթթէ պէնիմ իլէ պէրապէր Ճէրէտէնին միւհթէրէմ օգուեանլարընըն տա ճալիպը տիգգաթը օլմաշ տըր։

Մէքթուպը մէկքիւրտէ Ինկիլիզ րօմանլարը իլէ Ֆրանսըզ րօմանլարը արասընտաքի ֆարգ. իգտահ իտիլտիքտէն սօնրա, Ինկիլիզլէրին եազտըգլարը էսէրլէրտէ պիր հաէտ, վէ միւմքին մէրթէպէ գիլատէնէ ֆախտէլի մալիւմաթ պուլընմամասընա տիգգաթ, վէ մուզայիրը ատապ ահվալին թասվիրինտէն իհթիրազ իթտիրլէրի պէյան օլընմըշ իտի։

Ճէրէտէնին Լօնտրա մուխպիրինին պու մէքթուպընը օգուտըգըմտա՛ իքի միւհիմ սիւալ զիհնիմի թըրմալատը։

1. Սէպէպ նէ՞ տիր քի՛ պիզտէ էնճէպի լիսանլարընտան թէրճէմէ օլընան էսէրլէր հէման եալընըզ Ֆրանսըզճայա միւնհասըր գալըր, սաիր լիսանլարտան թէրճէմէ օլընմայօրլար։

2. Սէպէպ նէ՞ տիր քի՛ խուսուսի իլէ ատապ ու ախլէագըն թաավիրինէ մախսուս օլան րօմանլարտա քէնտիմիզէ մախսուս էսէրլէրիմիզ օլմայըպ, տայմա թէրճէմէլէր օգումագտա, վէ պէնզէմէյէճէք քէնտի ախլէագըմըզըն էյի վէ ֆէնա ճիհէթլէրինի թէտգիգ իտէճէք եէրտէ, պաշգալարընըն ախլէագ վէ ատապընը թէտգիգ, վէ պէլքի տէ անլէրի թագլիտ իթմէկէ մէճպուր օլմագտայըզ։

Զալէթ սատէ կէօրիւլէն պու իքի սիւալին ալթընտա՛ մատտի վէ մանէվի թէրագգըյաթըմըզա աիտ պէքօյլուք պիր մէսէլէ վար տըր։ Մատտի թէրագգըյա աիտ օլան ճիհէթ՛ տիւնեաընըն չիմտի հալինտէ եալընըզ պիր միլլէթի թանըմագ քիաֆի օլմայըպ, ճէմիյէթ մուզագ. զամաթ պէշէրիյէթի թէշքիլ իտէն միլլէթլէրին ճիւմլէսինի թանըմագ, ճիւմլէսինին ահվալինէ, ատապ ու ախլէագընա, էտէպիյաթ ու քիթապէթինէ վագըֆ օլմագ էտիրնէք քի միւճէլլէ տըր։ Ֆրանսըզ միլլէթի պէօյլէ պիր միլլէթ տիր. հալբա պամը խուսուսլարտա մէտէնիյէթին պայրագտարը նամընը տա գազանմայա մուվաֆֆագ օլմըշ տըր. ֆագաթ տիւնեատա պէօյլէ միլլէթ եալընըզ Ֆրանսա օլմայըպ, ալէմը մէտէնիյէթտէ տահա նիճէ պէօյլէ միլլէթլէր վար տըր. մէսէլա քիւլլի,

չըզմէնտիֆէր կիպի, թէլէկրաֆ կիպի, թէլէֆօն կիպի վէսաիթը միւրասէլամ վէ միւնասէպաթըն թէզայիւտի չիմտի տիւնեատա միլլէթլէրի պիր «խանէ խալգը» հալինէ կէթիրմիշ տիր, վէ պիր խանէտէ եաշայան պիր զաթ՛ գօմշուլարընը նէ՛ գատար էյի թանըր իսէ, իշլէրինտէ օ գատար նաիլը սուհուլէթ օլաճագը տէրքեար տըր. հէլէ պիզիմ կիպի քիւչիւք միլլէթլէր իչին՛ պու նօգթանըն էհէմմիյէթի բէք պէօյիւք տիր. պիր Ֆրանսըզըն, պիր Ինկիլիզին, պիր Ամէրիգալընըն՛ պաշգա միլլէթլէրին լիսանընա, վէ ատապ ու ախլէագընա վագըֆ օլմամալարընըն մահզուրը պիզտէքի գատար պէօյիւք տէյիլ տիր. (հալ պու քի՛ պու միլլէթլէրին՛ միւէլը սաիրէնին ահվալի հագգընտա թէվսիի մալիւմաթը վուգուֆ իթմէկէ նէ՛ գատար զայրէթ իթտիքլէրինի օգուեանլարըմըզ պէք էյի պիլիրլէր.) պէօյիւք միլլէթլէր քէնտի լիսանլարը, քէնտի ատապ ու ախլէագլարը տախիլինտէ տէ բէք չօգ չէյ եարալըրլարսա, հալ պու քի՛ պիզիմ իչին պէօյլէ տէյիլ տիր. պիզիմ քէնտի լիսանըմըզըն, քէնտի ատապ ու ախլէագըմըզըն տաիրէսի բէք տար, վէ թէրագգըյաթ նօգթայը նազարընտան պաշգա միլլէթլէրէ օլան իհթիյաճըմըզ տահի բէք պէօյիւք տիր։

Մուլ Նամըգյա չօգ տէֆա էհէմմիյէթ վէրմէտիկիմիզ րօմանլար՛ խէյալաթըյա իշթիգալ իտէն թէճրիւպէսիզ մէքթէպ չօճուգլարը էլինէ տիւշտիւքլէրինտէ մազարրաթը մուճիպ օլապիլիրլէր իսէ տէ, օգումագը չէյտէն իսթիֆատէ իթմէք հալինտէ պուլընան պիր ատամըն, վէ հալթա պիր կէնճին էլինտէ՛ ատապ վէ ախլէագը, տիւնեա հալլէրինի, պաշգա միլլէթլէրին ուսուլ վէ ատէթլէրինի էօյրէնմէք իչին էյլէնճէլի տէրս քիթապլարը հիւքմինի ալըրլար. պու տէրս Ինկիլիզ ճէմիյէթինէ եալընըզ պիր Ֆրանսըզ միլլէթինին — գալթէն էքսէրիա սէփահէթ վէ ճինայէթէ աիտ օլան — րօմանլարը նա՞ մը խնտըսար էյլէմէլի տիր. չիմտի բէք չօգ տէվագանլարըմըզ՛ պիր Ֆրանսըզ խանէսինէ կիրիլմէտիկինտէ նա՞րըլ հարէքէթ իտիլտիկինի, միւքալէմէնին վէ մուամէլէթըն նէ՞ սուրէթլէ ճէրէյան իթտիկինի — րօմանլարտա օգումըշ օլտուգլարը իչին — պիլիրլէր. հալ պու քի՛ պիր Ինկիլիզ, պիր Ալէման, պիր Պէլճիգալը ֆամիլեասընա տուխուլ իտէրլէր իսէ՛ շաշըրըպ գալաճագլարը մուհագգագ տըր։ Շիմտի պիզ Ֆրանսըզ միլլէթինին ահվալինի լազըմ օլան տէրէճէտէ էօյրէնմիշիզ տիր. պու ահվալին իսթիֆատէ իթմէկ բիլէճէք ճիհէթլէրինտէն իսթիֆատէ իթմիշ օլտուգըմըզ կիպի, «իսթիֆատէսիզ» ճիհէթլէրինի տէ թագլիտ իտէնլէրիմիզ վար տըր. պաշգա միլլէթլէր հագգընտա նի՞չին թէվսիի մալիւմաթ ալըր

մէյիլիմ. պաշգա միլլէթլէրին տէ վալինտէ էլ պէթթէ իսթիֆատէ օլընապիլէճէք բէք չօգ չէյլէր վար տըր. պու իսթիֆատէն նի՞չին մահրում գալալըմ։

Մէսէլէնին մատտի ճիհէթի հագգընտա տէյէճէկլէրիմ պու գատար տըր։

Մանէվի ճիհէթ իսէ՛ տահա միւհիմ տիր։

Բիլմէպէթ վէ էտէպիյաթ տէնիլէն չէյլէր՛ միլլէթլէրին թէրագգըյաթընա մըգեաս օլան մէվատտի յանընտա պաշլըճա մահալլէրի թութարլար. զէնկին պիր քիթապէթ պիր միլլէթ իչին «էննիւէ» տիր. ալէտէվէմալլաշ գա միլլէթլէրին ասարընը թէրճէմէ իթմէք՛ միլլի քիթապէթի զէնկին լէշտիրմէն չէյլէրտէն տէյիլ տիր. «պաշգա ալընըն մալը ինամա մալ օլմագ» տէրլէր. թէրճէմէ իտիլմիշ քիթապլար՛ լիսան տէնիլէն միլլի քիւմլէնին ալթընտա պաշգա սուրէթ մալը հիւքմինտէ տիրլէր. սօրմէ լի սէրվէթ ինէսիֆէր տիր. վէ նա լընըզ ինէսիֆէր՛ միլլի քիւթիւպխանէյի ճիտտի սէրվէթլէր լիւավէ իտէպիլիրլէր։

* *

Պու միւլահազամըն սէրտինտէն սօնրա՛ թէքրար պիր ազ էվվէլքի սիւալլէրիմիզա կէլէլիմ։

Նի՞չին Ֆրանսըզճատան պաշգա լիսանտան քիթապ թէրճէմէ իթմէյօրըզ. Պունա իք սէպէպ օլմագ իւզրէ՛ միլլէթիմիզտէ Ֆրանսըզ լիսանընըն էյինէի սաիրէտէն սահա գիյատէ էօյրէնիլմիշ օլտուգը կէօսթէրիլիր. հալ պու քի՛ գալթէն պու սէպէպ պաշգայէ պիր գուսուր էօյէտիւ տիր, Ֆրանսըզճանըն էհէմմիյէթի բէք պէօյիւք տիր. Իւմնիւէ վէ Թիւրքճէ իլէ պէրապէր լիսանը ուսումի հիւքմինտէ օլան Ֆրանսըզճանըն տա էօյրէնիլմէսի վէճիպ կէօրիւլմէմէք տըր. ֆագաթ էհէմմիյէթլէ «իսթիֆատէ» ճիհէթինի տէ արայամագ իքէն՛ չիմտի թէճարէթ իչլէրինտէ, վէ թէրագգըյա աիտ մէվատտա Ինկիլիզ վէ Ալէման լիսանլարընըն տա պէօյիւք պիր մէվգը թութտուգլարընը նազարը տիգգաթտան ուզագ տէյիլ տիր. Ֆրանսըզճա իլէ պէրապէր պու լիսանլարը տա էօյրէնէնլէրիմիզ արթմալը — վէ էյէր լիսանընտա քիթապ թէրճէմէ իտէնլէր — պու սէպէպտէն ի լէրի կէլիյօր իսէ՛ — պու հալին սէպէպ պիւ մէյտանտան գալտըրըլմալը տըր։

Հալ պու քի՛ սէպէպ եալընըզ պու տէյիլ տիր. չիմտի միլլէթիմիզտէ Ֆրանսըզճատան պաշգա լիսանլարը տա պիլէնլէր վար տըր. հէլէ Ինկիլիզ լիսանընը պիլէնլէրիմիզ միւհիմ բիմիւթթ սահիպի օլանլար էքսէրիյէթ տէյիլ տիր. պու հալտէ՛ պու լիսանտան էսէր թէրճէմէ իթմէկէ նէ մանի վար տըր. պու սէպէպ իքի միլլէթի գարշըլաշթըրմագ արասընտա ճարի օլան «էհալինիզին

Ֆրանսըզ րօմանլարընա ալըշմըշ օլմալարը» կէօսթէրիլիյօր. Զաննը աճիզանէմիզէ կէօրէ՛ թէրճէմէյան օլընան պու սէպէպ տէ պիր գուսուր տըր։ Էհալիմիզ Ֆրանսըզ էսէրլէրինէ նա՞սըլ ալըշմըշ իսէ, պաշգա միլլէթլէրին էսէրլէրինէ տէ էօյլէճէ ալըշըր։ Պու էսէրլէր քէնտիլէրինէ թագտիմ օլընմալը տըր քի՛ ալըշսըն։

Ֆրանսըզճատան պաշգա լիսանտան էսէր թէրճէմէ իթմէքտէն խօյլանմալարը իչին պիր սէպէպ օլմագ իւզրէ՛ րօման վէ թէաթրօ տէնիլէն չէյլէրին Ֆրանսըզլարտա «Spécialité» հիւքմինի ալմըշ օլտուգու պիլինիր. Պու խիչինտէ սէպէպ գրմէն տօղրու տըր. Ֆագաթ ճէվապէն պու գատար պինէրճէ միւէլլիֆլէրի պու լընան Ֆրանսըզ միլլէթինին՛ պաշգա միլլէթլէրին էսէրլէրինի ըէտտ իթմէ տիքինի պէեան խօշտանմաքտըր. Վալ թէր Սքօթըն, Վիլլի Քօլլինսըն, լօրտ Պիգընսֆիլտըն, վէ սաիր պաշ լըճա Ինկիլիզ մուհարրիրլէրինին էսէրլէրի բէտամըն Ֆրանսըզճայա թէրճէմէ խուլմըշ օլտուգը կիպի, Ալէման, վէ Իթալեան, վէ Ամէրիգա մուհարրիրլէրինին էսէրլէրի տէ թէրճէմէլէրի վար տըր. Ֆրանսըզլարըն պիլէ թագտիր իթտիքլէրի պիր լիսանը, պիզիմ թագտիր իթմէմէքլիքլիմիզ միւնասէպէթսիզ պիր չէյ օլուր.

* *

Պէնտիմիզէ խիթամ վէրմէզտէն էվվէլ՛ զայէթ միւհիմ օլան թէէլլիֆ մէսէլէսի հագգընտա տա պիր գաչ սէօզ սէօյլէյէճէյիզ։

Պիրգաչ պուլնատան 15-20 սէնէ էվվէլ՛ թէէլիֆ արզուսը չիմտիքինտէն պիր ազ տահա զիւվվէթլի իտի. սէնէտէ 50 քիթապ նէշր օլունըր իսէ՛ հիչ տէյիլ իսէ 10-15ի պիր մուհարրիրէն, պիր չաիրին, պիր միւթէֆէննինին էսէրի օլուր իտի. չիմտի սօն պէշ սէնէլարտա տըր քի՛ միւէլլիֆլէրիմիզէ պիր իւմիտսիզլիք հասըլ օլմուշ, վէ թէէլիֆլէրին մըգտարը էքսիլմիշ տիր։

Հալ պու քի՛ էհալիմիզին թէէլիֆէ րաղպէթի վար տըր. կէրէք պու կաչէ թաաա, կէրէք սաիր էվրագը հավատիսէ թէէլիֆ սուրէթլիլէ նէշր օլընան էսէրլէր տայմա թէվէճճիւհէ թէլագգը խուլմիշլէր տիր։ Խամ գալէմ վէ հավէսի խըրտիչլէր իթմէք իսթէյէն պիր մուհարրիր քէնտի թէէլիֆի օլարագ էսէրլէր վիճտանէ կէթիրմէլի տիր։ Պու պիր նօգթա տըր քի՛ գալէմ սահիպլէրիմիզին էնզարը տիգգաթընա արզ իտէրիզ։

Յ. Գ.

ՍԱԹԼԸԳ ԱՐՍԱ

Գատըր գարիյէսինտէ Խալիտ աղա ճամիսինին Մըշըրը օղլու արսա սընըն բուրչու բուրչու սաթըլմասընա իբտիտար Շահանէ չէրէֆսուտուր իրմիշ օլմաղլա, խալիպլէր՛ Գալաթա Ալէքսիատի խանընտա Նումէրօ 25է միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։ 48—32

ՄՈՒՍԱ ՊԷՅ

(Տէսթէ Նիւ...իմիլէն պէմըն.)

(Վէզիր խանընտա մուգիմ միւտաիր չախսի Ալի ազանըն թէգրար իֆատէսի տիր. Ֆի 7 քեանունը էվվէլ սէնէ 305.)

Ս.—Պապը Ալի գարշուսընտա վագը հաճի Պէքիր ազա թէրգեասինէ կիտէր վէ չէյլի Մուչը Ապտուլլահ էֆ. իլէ կէօրիւշիւրտիւն.

Ճ.—Պուլընտան թախմինէն պիր մահ մուգատտէմ պէյլի 40 կիւն էվվէլ պիր տէֆա օ թէգէէյէ կիթտիմ վէ չէյխ Ապտուլլահ էֆ. իլէ կէօրիւշտիւմ.

Ս.—Մուսա պէյ օրատա՞ մը իտի.

Ճ.—Օ տա կէլմիշ իտի.

Ս.—Տահա պաշգա քի՞մլէր վար իտի.

Ճ.—Մուսա պէյին խըզմէթքեարը Ալի վէ իսմէրինի պիլմէտիկիմ իքի Քիւրտ տահա վար իտի. Պուլըրտան պիրիսի կէլտի, «սէնի չէյխ էֆ. իսթէյօր» տէյէրէք թէգէէյէ կէօթիւրտիւ.

Ս.—Օրատա նէ՞ լագըրտը իթտինիզ.

Ճ.—Չէյխ էֆ. «Իքինիզ տախի Միւսլիմանսընըզ, տավա իթմէ, սանա 300 լիրա վէրէյիմ, տավատան վազ կէչ» տէտիլէր.

Ս.—Չէյխ էֆ. իլէ Խալըլ թիը Իպրահիմ վէ Վանլը Հասան՛ օրատա ճէրէյան իտէն միւքալէմէտէ, Մուսա պէյին սանա խիթապէն «մալըմը պէն ալըր իսէմ, եէմին էթ վէրէյիմ, եօգ պէն ալմամըշ իսէմ նի՞չին եազամը թուղթուլօրսուն» տէմէսի իւզէրինէ, «մալըմը սէն ալտըն, սէն եօգ իտին, ֆագաթ մալըմը Քիւրտլէր ալտը, պէն սէնին եազա նը թուլթմագ իսէմ Քիւրտլէրտէն մալըմ նա՞րըլ ալապիլիրիմ» տէմիշ օլտուղընըզը իշիթէր վէրիյօրլար.

Ճ.—Օ իքի Քիւրտըն չահատէթինի գապուլ իթմէմ, օնլար էշգըեա տըր, պէշ բարալըգ ատամլար տըր. էյէր չէյխ էֆ. Մուհաֆըր Շէրիֆ իւզէրինէ էլինի գօյուպ եէմին իտէր իսէ. ֆագաթ չէյխ էֆ. էֆէնտի պանա նէֆսանիյէթի վար տըր. օ նըն տա չահատէթինի գապուլ իթմէմ.

Ս.—Չէյխ էֆէնտի սանա նէֆսանիյէթի նէ՞ տիր.

Ճ.—Պէնիմ 100 զրուշըմ զայպ օլըր իսէ, չէյխ էֆէնտի 1000 զրուշ թէլէֆ իտէր.

Ս.—Սէպէպի նէ՞ տիր.

Ճ.—Էվվէլտէն պիրպիրիմիզի թանըրըզ իտիք, Մուսա պէյ իլէ պարըշմալը վէ սուլհ օլմալը թէքլիֆ իթտի, գապուլ իթմէտիմ, անըն իչին պանա նէֆսանիյէթի օլտու.

Ս.—Հասան իլէ Իպրահիմին էչ գէյա օլտուգլարը նէ՞տէն պիլիյօրսըն.

Ճ.—Սապանճատան աչչամա գատար ֆէսլէրինի էյիպ չօրպըլարըտա կէզէրլէր. հալթա պունլարտան պիրիսի՛ պանա՛ չէյխ էֆ. իլէ կէօ-րիւշտիւքտէն 10 կիւն սօնրա «պիզէ 10 ալթըն վէրմէլիսին, պիզ սանա պիւհթան իտէրիզ վէ սէնին իչինտէ Մուսա պէյին սէթպայի օլմաթըզը՞ նը սէօյլէրիզ» տէտի.

Ս.—Պու աստամ սանա նէ՞ րէտէ վէ քի՞մլէր եանընտա սէօյլէտի.

Ճ.—Խանա կէլտի, պիր գաչ քիչինին եանընտա սէօյլէտի, ֆագաթ քիմլէր օլտուգլարը աէրխաթըր իտէմէյօրում, թիւչիւնէյիմ տէ սօնրա կէլիպ խապէր վէրիրիմ.

Ս.—Իֆատէնիզի իմզա իտինիզ.

Ճ.—Թէմհիր իտէրիմ.

Ալի

Շէհատէտին. Հիւսէյին Սըրրի.

Ֆի 7 քեան. էվվէլ սէնէ 305

* *

(Միւտատաիի չախսի քէրվանճը Ալինին թէգրար իֆատէսի տիր. Ֆի 11 քեան. էվվէլ սէնէ 305)

Ս.—Կէչէնլէրտէ զալթ օլընան իֆատէնիզտէ Հասան վէ Իպրահիմին սիզէ «օն լիրա վէր, եօգսա սանա պիւհթան իտէրիզ» տէմիշ օլտուգլարընը, վէ պունլարըն չու սէօզլէրինի իշիտէնլէր քիմլէր իսէ խաթըրընըզտա օլմալըգ թիւշինիւպ տէ իսմլէրինի պէյան իտէճէյինիզի սէօյլէմիշ իտինիզ. Տիւշիւնտիւնի՞զ մի, պունլարըն չու իֆատէլէրինի իշիտէնլէր քի՞մլէր տիր, իսմլէրինի պէյան իտինիզ.

Ճ.—Նէ վագըթ չէյխ էֆ. վէ Հասան վէ Իպրահիմ մահքէմէյէ չըգարըլըր, Քէլամը Գատիմէ էլ վուրուպ եէմին իտէրլէր վէ չահատէթտէ պուլընըրլար իսէ, օ վագըթ նէ տէյէճէքսէմ սէօյլէրիմ.

Ս.—Շիմտի մուհաքէմէտէ սէօյլէյէճէյին պաշգա. պունլարըն պու սէօզլէրինի իշիտէնլէր վար իսէ պէյան իտինիզ.

Ճ.—Շիմտի պիր չէյ սէօյլէմէմ, մուհաքէմէտէ սէօյլէյէճէյիմ, նէ վագըթ չէյխ էֆ. վէ Հասան վէ Իպրահիմ մահքէմէտէ չահատէթ իտէրլէր իսէ, օ վագըթ սէօյլէյէճէյիմ.

Ալի

Ռնձա   Հիւսէյին Սըրրի

* *

Գալընտա

Իշպու խտատանամէ միւթալէա օլընտու: Միւտատաիի չախսի Տիյարպէքիրլի քէրվանճը Ալի ազանըն Վանա կէօթիւրմէքտէ օլտուղը էմվալ թիւճճարիյէ իլէ քէնտիսինին նուգուտ վէ էշեասընըն տա գաւ օլընմասընտան տօլայը մազնունալէյհ Մուշ սանճագընտա Ճինեար գարիյէսի էհալիսինտէն օլուպ պիլ միւտէլլիմէն պէրու Տէրսատէթտէ մուգիմ պուլընան 35 եաշընտա Մուսա պէյ պէն Միրզա պէյ, վէ պու պապտէ խիլաֆը վագը չահատէթտէ պուլընտուգլարը խտատամըզա մազնունալէյհիմ օլան Մուշ սանճագընտա Վարգէրթս գարիյէսի էհալիսինտէն վէ բէնտլէր թագըմընտան Վէզիր խանընտա մուգիմ 60 եաշընտա Ծովէֆ վէլէտը Միրան վէ 40 եաշընտա Մանուկ վէլէտը Մելքոն վէ 30 եաշընտա Ալօ նամը

(333)

ԳԸԶԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ

ԹԶԱԳԻՆ ՏԸ ՄՕՆՓԷՆԻՆ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Միրզումինին քէնտիսինէ նագլ իթտիկի չէյլէր՛ Մատմազէլ Մարթ Կրանչան իլէ Ժուանների վէֆաթ իտէն վալիտէսի Մատամ Բէլինին հիքեայէսի իտի։

Հագիգաթը հալ՛ Բաուգալա բէք զարիֆ կէօրինմիշլէրտէն, բույս կէօրիւյօր զանն իտիյօր իտի, վէ լաքին կէօրտիւկի վէ իշիթտիկի չէյլէր րույա տէյիլ իտի։

Պու իչտէ չաշըլաճագ պիր չիւփհէսի զալմըշ օլսա իտի պիլէ, անը տա տէֆ իթմէք իչին էմին պիր վասըթայը մէվճուտ իտի. վէ պու վասըթայը տա իսթիմալ իթմիշ տէտի քի,

—Մալլարը թէգմիլ սաթըլըպ նագլ իթտիլէրինտէ, պու մէգալազը տաւլ Մատամ Կրանչան՛ Ճինէվրատա պիր պանքէրէ եանէթ պըրագըմըշ մը։

Գարը.— Էվվէթ, էֆէնտիմ, էօյլէ եարտը․․․ չարգըն պիր պանքէրէ թէսլիմ ու թէվտի իթտի քի օ տա պիր չօգ ֆամիլեալարը քիւլ իսթիխէ օթուրտաւ րագ ֆիրար իթմիշ տիր․․․ Պու խանէտէ միւսթէճիր պուլընան պիր միւսթաճիրին՛ տահա տիւն պանա պու մասալէն պահս իտիյօր իտի․․․ Օ հիգեէքեար պանքէրին՛ ֆիրարընտան սօնրա սախթէ իմզալը իլան օլընտուղը սըրրասա, մէրզում սախթէքեարըն էլտէսինէ պիչարէ կէնճ զըզըն պիր չօգ մէքթուպլարը պուլընմըշ, վէ պու մէքթուպլարըն զամըլը դըդճըրգաճ՛ վալիտէսինէ օլան պօրճընա մահսուպէն հիչ օլմազսա պիր մըգտար մէպլազ իրսալինի թալէպ իթմէքտէ իտի։ Իշպու մէքթուպլար՛ Ժուաննէտէն վիրտուտ իտէրլէր իտի, պիրա վալիտէսի խաստալընմըշ օլտուղընտան, անտա պըրագ օլտուղը պապ Թալանմըշ օլտուղընտան, անըն գըզ օրատա թէվագգուֆ իթմիշլէր իտի։

Արթըգ հիչ չիւպհէ գալմայըպ, հագիգաթը հալ պյան աչիքեար մէյտանտա տուրույօր իտի։

Մատմազէլ Մարթ Պէրթիէ պաշգա քիմսէ օլմայըպ, Մարթ Կրանչան քէնտիսի իտի քի, մալիւմ օլտըղը իւզրէ Բաուգալ իլէ Ժագ՛ միրզումինին վալիտէսինէ պիր եաւտում սօուգ սու վէրէրէք պիչարէ զըզըն էօմէքի տիւնեայա կէօնտէրմիշ օլտուգլարընտան, զօնթ տը Թօնէրիէօնին վէրէսինինտէն պիրի օլան Մատմազէլ Մարթ Կրանչանը հէր քէս սախթէ տօգթօր Թօմբընըն տիրիլթիլէք զըզընը զանն իտիյօր իտի։

Բաուգալ՛ պազգալ ճարըսընա.— Թէշէքքիւր իտէրիմ, մատամ․․․

Գարը.— Վէրտիկիմ մալիւմաթտան մէմնո՞ւն միսինիզ, էֆէնտի․․․

Բաուգալ.— Պանա սէօյլէտիկինիզ զատընլարըն պէնիմ արատըղըմ զատընլար օլտուղընա զանաաթ հասըլ իթտիմ, մատամ․․․ Բէլին Պէրթիէնին խանըմը տէվտի սէպէպ՛ Ճինէվրատա ազար իթմիւշ իթմէսի մատտէսի օլտուղը անլաշըլըյօր․․․ չիմտի արթըգ պու իքի պիչարէ զատընլարըն իզինի Ֆրանսատա արամալը պուլանաճաղըմը իւմիտ իտէրիմ, մատամ, վէ պինաէնալէյհ թէշէքքիւր վէ միննէթտարի էյլէրիմ․․․—արընըզ պու մաաշգուլ իսէլէ օլմագ իւզրէ պիզէ տէվլէթ օլարագ եարտըմ իտէտիյինիզէ պէօյլէ պիր քիմսէնին եատըմ պուլունտըղը վագը դեար իտէր։

Սաաթ իքիյէ եագլաշըյօր իտի։

Բաուգալ Սօնիէ սաաթընա պագտը. սաաթ իքիյէ պէշ վար իտի։

Բաուգալ՛ օթէլ ուշագընա.— Զարուգ, չարուգ, չանթամը կէթիրինիզ։

Ուշագ.— Զանն իտիյօր իտիմ քի օթէլտէ եաթաճագըընըզ։

Բաուգալ.— Պէն տէ էյլէ զանն իտիյօր իտիմ, ամմա բօսթա խանէտէն պիր մէքթուպ ալտըմ, պէնի Փարիզա չաղըրըյօրլար, պու աքչամ օրատա պուլընմալը իճապ իտէր․․․ Զարուգ հէսապ բուսուլամը կէթիրինիզ․․․

Բաուգալ՛ օթէլէ օլան պօրճունը վէրտիկտէն սօնրա չանթասընը ալըպ տէմիր եօլ իսթասիօնընա տօղրու կիթտի։

Օն տագիգա սօնրա Թրէն Բարիզէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտի։

Բաուգալ՛ պիրինճի մէվգիինտէ պիր վակօնտա եալընըզ օթուրմըշ օլտուղու հալտէ քէնտի քէնտինէ.— Մարթ Կրանչա՛ն․․․ ալթը նէֆէր վարիսլէրտէն պիրի՛ պիզիմ զօնթըն սէրվէթի արասընտա մահի պուլունտուղընտան, մէրզումինին սախի քի՞ն Ժագ՛ Մատմազէլ Մարթ Կրանչանը թարարճա-սընա եավ իթմէք լազըմ օլուր, լաքին Ժագ՛ Մ․․․ Պու նէ՛ զարմագարըշ պիր իշ տիր․․․ պունըն իւսթէսինտէն նա՞րըլ կէլինէճէք տիր․․․ —տիւմէքտէ իտի։

Սապահ սաաթ պէշ պուչուգտա Թրէն՛ Բարիզ սթասիօնընտա թէվագգուֆ իթտի, սաաթ ալթըյա չէրէքէ կէչէրէք Բաուգալ՛ Միրօմէսնիլ սօգագընտա միւվազէ սէօյլէտի։

Գօնագտա հէր քէս հէնուզ ույգուտա իտի։

Բաուգալ կիթտի Ժագ Լաֆարտըն օտա գաբուսընը վուրտու։

Ժագ պիրտէն պիրէ ույանըպ օ արա գաբուսընը քիմսէնին չալանտըղընը ումտաըղընտան, աչըմ պիր էնտիչէ իլէ.— Քի՛մ տիր օ, նէ՞ իսթէրսինիզ.— տէյէ սիւվալ իթտիքտէ,

Բաուգալ.— Պէ՛նիմ, Բաուգալըմ․․․ չարուգ աչ․․․ —տէր տէմէզ, սախթէ տօգթօր Թօմբըն գարեօլասընտան աչաղը աթլայըպ օտա գաբուսընա տօղրու գօշարագ գաբույը աչար։

49

Բաուգալ իչէրի կիրիպ գաբույը արգասընտան գափատը։

Ժագ՛ Բաուգալըն պէօյլէ ումմատըգ պիր վագըթտա ավտէթ իթմէսինէ հայրէթ ու խիթ իգըրապ իտէրէք.— Սէ՞ն միսին, սահիհ սէ՞ն միսին, Բաուգալ. պիր ազ էվվէլ գուլագլարըմա ինանմայօր իտիմ, չիմտի տէ կէօզլէրիմէ ինանմամ․․․ Ավտէթ իթտիյին կէլտին, հէ՞․․․ իշ օլտու պիթտի՞ մի․․․

Բաուգալ.— Սէն էնիշտէն եաթազընա կիր․․․ գօնուշալըմ․․․

Սախթէ տօգթօր էնիշտէն՛ հէնուզ սըճագ օլան եաթազընա կիրտի, վէ տիրսէկինի պաշ չիլթէսինէ տայաթարագ, արգատաշընըն պէօյլէ չարուճագ կէրի տէօնտիւկինէ տաիր միւրաճաաթ խըզահթա պէկլէտի։

Բաուգալ՛ պիր գոլթուգ սանտալեասը իւզէրինէ օթուրարագ.— Իշ հէնուզ պիթմէտի․․․

Ժագ.— Էօյլէ իսէ նի՞չին կէլտին.

Բաուգալ.— Սէպէպինի չիմտի սէօյլէյէճէյիմ․․․ էհրիմէտէն սըչրամագա հազըր օլ.

Ժագ.— Էհրիմէտէն սըչրամագա՞ մը․․․ Մարթ Պէրթիէ զա՞պթ մը օլմուշ․․․

(Տէվամը)

տիկէր Ալէքսան վէ 40 ճաշընտա Ծալօ Նամը տիկէր Ծրճանկիր հագ-լարընտա իճրա գըլընան թանզի գաթը խուլխնթագիրէտէ, մէրգում Ալի աղա՝ Հալէպտէն քէրվանըա հա բէքէթ խարէք 306 սէնէսի րամազանը չէրիֆինին 2ինճի կիւնիւ Մուշա կէլտիկէնի վէ Մուշըն ալմընտան կէ-չիպ Արգաման գարիյէսի Թարիգիյէ Ավզօթ գարիյէսինտէն 1½ սաաթ թէզաւուտ իթտիքտէն սօնրա, մէզ քիւր բամազանը չէրիֆին 4ինճի կիւ-նիւ Կիւլպէնտլէր ճանընտա Լօզօր սույը պաշընտա ճիւքլէրի էնտիրիպ իֆթար իթմէքտէ իքէն, Մուսա պէյ վէ պիրատէրի Ճէզաիր պէյ վէ ա-մուճազատէսի Խօմէր պէյ վէ տիկէր պիր աթլը օրայա կէլիպ, քէնտիսի Թիւֆէնկինի ալարագ «կէլմէյին սի-զի վուրուրում» տէմիշ իսէ տէ, ան-լէր «պիզ սիզէ մուավէնէթէ կէլ-տիք, չիւնքի արգատն կէլէնլէր էշ-ճանըզը ալըրլար» տէմէլէրիյլէ պադ-տըըլընտա բիյատէ վէ միւսէլլահ 50-60 քիշինին կէլմէքտէ օլտըղընը կէօ-րիւպ, ուշաղընա «վատամ քի Մու-սա պէյ էշեալը ալաըըմամալը թէ-աճճիւտ իտէյօր, ճիւքլէրի ճիւքլէ-տէլիմ» տէյերէք վէ Թիւֆէնկինի պիր թարաֆտա պրագարագ էշեալը ճիւքլէտիր իքէն, 4ի պիրտէն իւգէ-րինէ հիւճում իլէ գօլլարընտան թու-թուպ վէ բիյատէլէք տախի ճէթի-շիպ քէնտիսինին էլպիսէ վէ սիլահ վէ էշեաի սաիրէսինի վէ քէմէր վէ քէսէսինտէ պուլընան 45 ալթուն վէ 6 մէճիտիյէսինի վէ պիր մըգ-տար ուֆագըըգ ագչէսինի վէ Թիւճ-ճար մալինտէն 5 ճիւք էշեա վէ 4 աթ վէ 1 գաթըր ախզ վէ զասպ վէ 2 ճիւք էշեալը տա բիյատէլէրէ Թէվզի վէ Թագսիմ օլտըգլարընը, վէ էրթէսի կիւնիւ Միւժկեան գա-րիյէսինէ կիտտիպ Նահիյէ միւտիրինի պուլամատըղընտան, գալան ճիւք-լէրի Թահմիլ իլէ Պիթլիսէ ազիմէթ-լէ քէյֆիյէթի հիւքիւմէթէ իխպար իթտիկինի, վէ քէնտիսի սէնէտէ 3—4 տէֆա քէրվանըա կիտտիպ կէլ-մէքտէ օլտըղընտան, Մուսա պէյ վէ Ճէզաիր վէ Խօմէր պէյլէրի թանը-մագտա օլտըղընը, վէ վագաատա ճանընտա պուլընմըշ օլան արգա-տաշ վէ խըզմէթքեարլարը Եուսուֆ պէն Ֆէյզուլլահ վէ Տէրվիշ պէն Խօմէր վէ Ահմէտ պէն Ապտուլլահ վէ Մէհմէտ Սէյիտ վէ տիկէր Մէհ-մէտ պէն Ծաֆէրին մէմլէքէթլէրինէ կիտտիպ էօթէտէ պէյրիտէ խըզմէթ-քեարլըգ իթմէքտէ օլտըգլարընը, վէ պունլարըն Մուսա պէյ վէ ագրա-պասընը թանըյըպ թանըմատըգլա-րընը պիլտիրտիկինի, վէ Պիթլիս վալիսինին «միւտիր կէլմիշ պիր աղ-մալ կէթիրմիշ, Մուշա կիթ տէ պագ» տէմէսի իւզէրինէ, Մուշա կի-տիպ Մանուկ իսմինտէ պիրի քէնտի սինէ «տավանը նէ՞ ճարտըն», ար-գատաշըմ Ցովսէփ իլէ Պիթլիստէն կէլիր իքէն Մուսա պէյ վէ Ճէզաիր պէյ վէ Խօմէր պէյլէրին սէնի սօյտուգ-լարընը կէօրտիւք, Նէրէյէ չագըըը-լար իսէ չահատէթ իտէրիզ» տէմէ-սիյլէ Վարդերէս գարիյէսինէ կիտտիպ քէյֆիյէթի Ցովսէփտէն տախի սիւ-ավալ իլէ օ տախի շահատէթ իտէճէ-կինի սէօյլէտիկինտէն, պունլարը ա-լըպ Տէրսաատէթէ կէթիրտիկինի սէօյլէմիշ, վէ «շահիտլէրին պու 2 քիշիտէն իպարէ՞թ մի տիր» տիյէ վու-գու պուլան սուալէ՝ Վարդերէս գարիյէսինէ կիթտիկի վագթ խամ-ըընտա օլմայան վէ կէչինտէ վէրտի-կի իւթիրատտա իսմլէրի մուհարրէր պուլընան 2 Նըմէնի տախի վագա-այը կէօրտիւքլէրինի սէօյլէմիշ, վէ անլէր տէ Մուսա պէյին տիկէր տա-վաճըլարը իլէ պէրապէր Տէրսաա-տէթէ կէլմիշ օլտուգլարընը վէ խսմ լէրինին Ալօ վէ Զանգօ օլտուղը չիմ-տի խաթըրընա կէլտիկինի պէյան իլմիշ, վէ մահքէմէյէ թէքլիֆ տագի փիգամընտա պուլունմայան Իպրահիմ պէյ էֆ. հազրէթլէրի մարիֆէթիյ-լէ իճրա գըլընան թանզիգաթը խըլաֆընա օլարագ պուլընմագընա եօգլամ-նամ իֆատէսինտէ չահիտլէրի ճալը-նըզ Մանուկ վէ Ցովսէփտէն իպա-րէթ օլտուղընը սէօյլէյիպ, Ալօ վէ Զանգօնըն տախի վագաայը կէօր-տիւքլէրինի պէյան իթմէմիշ օլտու-ղընտան, պունլար քէնտիսինտէն սիւ-ալ օլունտուգ տա՝ «պունլար Պէյօղ լու վէ Խախստ պաշըգտա պիր մահալ-լէ փըլէմէք իւզէրէ կիթմիշլէր իտի-անըն իչին խապէր վէրմէտիմ» ճէ-վապընը վէրմիշ, վէ պու չահիտլէրի Պիթլիսէ կէօթիւրիւփ տէ մալինի Մուսա պէյ թարաֆընտան զապթ օլունտըղընը իսպաթ իթմէմէսինին սէպէպի քէնտիսինտէն սօրուլտուգ-տա, «Մուսա պէյին գօրգուսունտան քիմ կէլիր տէ շահատէթ իտէր» ճօ-լունտա իթաի ճէվապա պունտան էվվէլ շահիտլէրտէն Մանուկըն «պի-զի նէրէյէ չագըըըլար իսէ շահա-տէթ իտէրիզ» տէտիկի հագգընտա-քի իֆատէսինէ մուղայիր իֆատէտէ պուլունմուշ տըր․ Մէրգում Ալի ա-ղանըն իսմլէրինի պէյան իթտիկի մէրգում Մանուկ վէ Ցովսէփ իյ լուլըն (սեպտ.) 11ինճի, վէ Ալօ Նամը տիկէր Ալէքսան վէ Զանգօ ճախտ Ծալօ Նամը տիկէր Ծրճանկիր վէ-լէտը Մուրատա իյլուլըն 16ճը կիւն-լէրի կէլմէք իւզրէ ճէլպ միւզաքքէ-րէլէրի կէօնտէրիլիրէք, պունլար-տան Ցովսէփ՝ մահը մէզքիւրըն 13ինճի վէ Ալէքսան վէ Ծրճանկիր 16ճը վէ Մանուկ 18ինճի կիւնլէրի պիլվիւրուտ պատէթթահլիֆ զապթ օլընան իֆատէլէրինտէ, Մանուկ՝ մազպաթընըն միւտտաի Ալի թարա-ֆընտան Թէզվիրէ օլընարագ իֆատի շահատէթ իչիւն մէրգում Ալի աղա իլէ պէրապէր Տէրսաատէթէ կէլտի կինտէն պաշգա, կէչէն Րամազանըն 4ինճի կիւնիւ Ցովսէփ իլէ Պիթլիս-տէն կէլիրլէր իքէն, իսմինի պիլմէ-տիկի պիր սու պաշընտա տագըտան 4 աթլը Կիւլպէնտլէր ճանընտա պու-լընան քէրվանըն ճանընա էնիպ վէ 50-60 գատար տա բիյատէ կէլիպ, աթլըլար 4 աթ վէ պիր գաթըր ճիւքլէրիյլէ վէ բիյատէլէր գըըճըլա տէնքլէրի քէսէրէք իչինտէքի մալի գուճագլարընա ալըպ կիթմիշ օլ տըգլարընը, վէ քէնտիլէրի պուղատայ ալմագ իւզրէ Պիթլիսէ կիտտիպ սա-պահլայըն կիւն տօղմաղտան էվ-վէլ Պիթլիստէն հարէքէթլէ գա-րիյէլէրինէ ավտէթ իտէրլէր իքէն, պիր պիրլէրինի թանըյաճագ գատար ույագ օլտըգլարը վէ սաաթ տա ազչամ սաաթ 1 րատտէլէրինտէ պուլունտըղը հալտէ պէր մինվալը մու-հարրէր քէրվանըն սօյուլտըղընը կէօր-տիւքլէրինի, վէ աթլըլար Մուսա պէյ վէ ագրապասընտան Ճէզաիր վէ Խօմէր պէյլէր իլէ Ծալօ Մուրատ օլուպ, բիյատէլէրտէն ճալընըզ Պէտօ վէ Զէրգօ վէ Հանօյը թանըմըշ օլ-տըղընը, վէ թաշ արգասընտա սագ-լանմըշ օլտըգլարընտան քէրվանը սօ-յանլարըն քէնտիլէրինի կէօրմէմիշ խտուկինի, վէ օրատա քէնտիլէրին տէն պաշգա ատամ պուլունուպ պու-լունմատըղընը պիլմէտիկինի, վէ վուգուաթ ալըլինտէ գօրգուլա-րընտան ճանընա կիթմէտիկլէրի ճի-հէթլէ, օ վագթ Ալի աղա իլէ կէօ-րիւշմէմիշլէր իսէ տէ, վուգուաթ-տան պիր հաֆթա սօնրա ընէկլէրի սաթմագ իչիւն Մուշա կիթտիք-լէ թըմամըը ճիհէթլէ ընէկլէրի սըըլ-ատէթ իտէճէկի սըըասա չարչըտա մէրգում Ալի աղայը կէօրիւպ, «քէր-վան սօյուլտըղը վագթ պէն կէօր-տիւմ, հէր նէ զէման իսթէրլէր ի-սէ շահատէթ իտէրիմ» տէմիշ օլտըղընտան, պիր գաչ կիւն սօնրա, Ալի աղանըն՝ քէօյլէրինէ կէ-լիպ քէնտիլէրինի ալարագ Սիթամ պօլա կէթիրմիշ օլտուղընը, վէ քէնտիսի մահալլի հիւքիւմէթինէ պէ-յանը մալիւմաթ իթմէտիկի կիպի, Ալի աղանըն՝ քէնտիլէրինի Մուշ հիւ-քիւմէթինէ կէօթիւրիւպտէ օրատա էչհատ (շահատէթ իթտիրմէք) իթմէմէսինին սէպէպինի տախի պիլ մէտիկինի սէօյլէմիշ, վէ «վագաանըն աղշամ սաաթ 1տէ վուգու պուլը-ղընը սէօյլէյօրսըն, օլ վագթ գարան-լըգ տէյի՞լ մի իտի» տէյու վուգու պուլան սուալէ, «կիւնէշ վար ի-տի» ճէվապընը վէրմէսիյլէ, «սաաթ 1տէ կիւնէշ օլը՞ր մը» սուալի իր-րատ օլունարագ, պունա տախի «կիւն վար իտի, սաաթ 1մի, 2մի, 3մի, պիլմէմ» ճէվապընը իթմա իլէ նէքարիկէրինէ միւպային իֆատաթ-տա պուլունմուշ տըր․ Ցովսէփ տա-խի կէչէն րամազանըն 4ինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւ ագշամ էզանընտան սօնրա րէֆիգի Մանուկ իլէ Պիթլիս-տէն կէլիրքէնլէր իքէն 60 ատըմ ու-զագտա Լօհօր սույընըն ճանընտա 4 աթլը վէ 50-60 բիյատէնին պիր քէրվանը սօյմուշ վէ 5 ճիւք ճիւքլէտիպ կէօթիւրտիւշ օլ-տուգլարընը կէօրտիւքլէրինի, վէ էկէրչի օլ վագթ ագշամ էզանը օգունմըշ իտի իսէ տէ, բէք գարան-լըգ օլմատըղը ճիհէթլէ, քէրվանը սօյան աթլըլարըն Մուսա պէյ վէ Խօմէր պէյ վէ Ճէզաիր պէյ վէ Ծա-լօ Մուրատ օլտըգլարընը թանըտըգ-լարը, բիյատէլէրին տէ ճալընըզ Մար-նիկ գարիյէլի հասօ վէ հիւսէյին վէ Ազբէնըլի Րասսօնը թանըմըշ օլ-տըղընը, վէ պունլար 5 ճիւք ճիւք-լէտիպ կիթտիքտէն սօնրա քէնտիլէ-րի քէօյլէրինէ տօղրու կիտէրլէր ի-քէն, Ալի աղա՝ իւզէրլէրինէ կէլէրէք «կէօրտիւնիւզ մի, պէնի սօյտըլար» տէմէսիյլէ քէնտիլէրի տէ «կէօրտիւք, ֆագաթ գօրգումըզտան կէլէմէտիք» ճէվապընը վէրտիլէրինի, վէ օլ վագթ Ալի աղայա Վարդենիս գա-րիյէլի օլտըգլարընը, վէ քէնտիսինին իսմ Ցովսէփ օլտըղընը խապէր վէր-տիքլէրի ճիհէթլէ, Մուսա պէյին տաֆաճըլարընտան Միւօնըն զէվճէ-սինին վուգուաթը կիւնիւ Ալի ա-ղա քէօյլէրինէ կէլէրէք քէնտիսինէ «սէն Ցովսէփ սէյիրմիսին, շահատէթ-իք իտէրմիսին, Սիթամպօլա կէլիր-միսին» տէտիկինտէ վէ մազպաթը տախի չէքտիկինտէ Տէրսաատէթէ կէլտիկինի, վէ Պիթլիսէ կէլտիկինէ-վագթ կիւթիւքլէրինի պիլմէզ իսէ տէ, Րամազանըն 4ինճի կիւնիւ քէօյլէրինէ ավտէթ իթմէք իւզրէ սաաթ 2տէ Պիթլիստէն հարէքէթ իթտիքլէրինի, վէ քէօյլէրինին Պիթ-լիստէն 8 սաաթ պուտը մէսաֆէսի օլտըղընը, վէ Պիթլիստէն ալտըղլա-րը զախիրէյի հայվանա ճիւքլէթ-մէյիպ արգալարընա ալտըգլարը, վէ պինաէն ալէյհ ճավաշ ճավաշ կէլմէքտէ պուլընտըգլարը ճիհէթլէ, աղշամ գատար քէօյլէրինէ վարա-մատըգլարընը, վէ քէրվան սօյու-լտըղը վագթ քէնտիլէրինտէն մաա-տա օրալարտա ատամ կէօրմէտիկ-լէրինի պէյան իլէ, միւտտաի Ալի աղա վէ տիկէր շահիտ Մանուկըն իֆա-տէլէրինէ միւպային վէ մուխալիֆ օլարագ իֆատաթտա պուլունմըշտըր․

(Տէվամը)

ՄԷՔԷԱԹԻՊ

ՊԱՆԴՈՒԽՏ ՈՒՂՆՈՒՈՐԻՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐՆ

Նամակ ԻԲ.

ՀԱՆԴԷՍ Ս. ՎԱՐԴԱՆԱՑ Ի ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Բարեկամ,

Թէեւ հիւանդութեանս պատճառաւ չը կարողացայ Իռ.րդ նամակիս մէջ ըրած խոստումս գործադրել, յուսամ ներողամիտ կը լինիք սոյն ակամայ զանցառութեանս։

Ընթացող ամսոյ 8ին հինգշաբթի առաւօտուն յետ ժամերգութեան Ս. Մեսրոպեան վարժարանի լայնածաւալ սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Ս. Վարդանայ ազգային հանդէսն․ հակառակ օրուան սաստիկ ցրտին, ամեն դասակարգէ, սեռէ և հասակէ ազգայնոց հատընտիր բազմութիւն մը փութացած էր սոյն խորհրդաւոր հանդիսավայրն․ բազմութիւն մը որ ինքնին շատ իսկ էր, այդ նուիրական հանդիսի շուքն, տպաւորութիւններն և նոցա անջինջ յիշատակն իրենց հետ տանելու․ Պարզ այլ գրաւիչ յատկութիւն մը ունէր այդ հանդէս, ամենուն սիրտ զգայուն և զեղուն ուրախութեամբ մը տողորեալ էր, ամեն հոգւոյ ու սրտի մէջ մի եռանդ, ամեն դիմաց վրայ մի խնդագին ժպիտ կը փթթէր․

Դպրոցի դափնեզարդ դրան վրայ կը ծածանէր Օսմանեան կարմիր դրօշն, հանդիսավայրին այլեւայլ կողմերը շքեղ այլ հրապուրիչ ճաշակով մը զարդարուած էին․ Սրահին ճակատն պճնազարդ պսակ մը մէջ կը փայլէր Վեհ. Սուլթանի լուսանկարն․

Տեղապահ Այվազեան Սուրբ Հայրն բացակայ էր այս պահուն, վասնզի ինչպէս որ գիտէք, ինչ ինչ կարեւոր գործերու համար Այտըն գնացած էր․ իր տեղ խումբ մը քահանաներ կը նախագահէին հանդիսին․ Ուսումն. Խորհրդոյ անդամներէն մի քանիներ և բաւական բարձրաստիճան անձեր ներկայ էին ի դիմաց Ազգ․ Վարչութեան․ Եկեղեցական կարգ արարողութենէ մը յետոյ, ուսանողաց և ուսանողուհեաց փափկալար շրթներն սկսան հանդիսին բացումն հոգեւոյգ երգով մը, հետզհետէ արտասանուեցան պարագային յարմար հայերէն ճառեր և ոտանաւորներ․

Վանական ու խուէն Հայր Ամբրոսիոս Քիւբէլեան (որ յատկապէս հրաւիրուած էր) գեղեցիկ այլ խիստ սրտառուչ կերպով մը ճառ մը կարդաց որուն մէջ քաջ բացատրուած էր այդ հանդիսի կարեւորութիւնն ու իմաստն․

Նմանապէս վարժարանի ուսուցիչներէն Պ. Պետրոս Ալլահեան և Բողոքեանց դասուն ներկայացուցիչներէն Մեծ. Մարտիրոս էֆ. Բժնատուեան կարճ առնմախօսութիւններ ըրին, սակայն չ'գիտեմ ի՞նչ պատճառաւ մանաւանդ առաջինն այնքան մեծ ընդունելութիւն մը չ'կրցան գտնել ժողովրդեան կողմանէ․

Գալով վարժարանաց տեսչին Ցովհաննէս էֆ. Տ. Միրաքեանցի, որ բազմած էր սրահին կեդրոնն, քանի մը դասատուներ և Ուսումն. Խորհրդոյ անդամք ունենալով իր շուրջ և կը պարծենար իբրեւ նոր Աթենասմ'ի կաճառ Մուսայից, չհամարձակեցաւ բեմն ելնել և գէթ քանի մը խօսք խօսիլ․ իր պաշարիւնութեան այդ տհաճ ընթացքին վրայ, ներկայ հանդիսականք մեծ վիշտ մը կրեցին և ամօթահար մնացին այն մարդկանց առջեւ որոնք յատկապէս հրաւիրուած էին ծանօթ բարեկամաց կողմանէ․ Բարեկամ, արդէն շատ խօսուած ու գրուած է ամեն լրագրաց մէջ սոյն նորմուտ տեսչին կամ մանկավարժին վրայօք, հարկ չեմ համարեր ի զուր այդ օրինակ անձնաւորութեան մը համար լրագրողներն գրաւել և կրկին ու կրկին անգամ ընթերցողաց ձանձրոյթ պատճառել․ միմիայն ապահով եմ թէ բանիբուն և գործունեայ անձեր կարող եղած են մինչեւ այսօր կլաւել նորա յարգն ու արժանիքն և համոզուիլ մը գոյացնել․ այդ իսկ բաւական է մեզի համար․

Այս առթիւ չը պիտի զլանամ ի նշան խորին երախտագիտութեան և զգացմանց որ կը տածեն իմ սիրելի և յարգելի բարեկամներս՝ նուիրել ամեն արժանիք և յարգանք վարժարանաց նախկին համբաւաւոր տեսուչ Մեծ. Մ. Մամուրեան էֆ. ի որու բազմաշխատ առատահօս աղբիւրներէն հոսած անչափ բարիքներն այսօր մինչեւ իսկ հեռաւոր ազգայիններն վայելելու բարեբախտութիւնն ունին․

Փափաք մը ունէի միայն գործադրել, և այսօր ուրախութեամբ կը լսեմ որ ինձմէ առաջ շատեր զանս իրականացնելու կը փութան, այն է կատարել Մամուրեան Էֆենտիի քառասնհինգամեայ յոբելեանն․ Խորհրդեամբ կսպասեմ այդ ուրախաբեր օրուան․

Կէս օր մօտ էր արդէն երբ հանդէսն փակուեցաւ քահանայից օրհնութիւններով և մաղթանքներով և ապա հանդիսականք խնդալից մեկնեցան և ի նշան իրենց գոհունակութեան մի քանի ուսանողաց մարմնամարզական փորձերու հանդիսատես եղան․ Շատեր ալ իրենց հետ տարին տխուր յիշատակ մը, այն է Տեսչին անտարբերութիւնն․

Պ—դ—խտ Ու—ւ—րն Զմ—ռն

Զմիւռնիա

1890 փետ. 13/25

Ց. Գ. Բարեկամ, կը հարցնէք թէ ի՞նչպէս անցուցի այս տարի Բարեկենդանն և և ի՞նչ արդիւնք գոյացաւ ի նպաստ հիւանդանոցի ներկայացուած պարահանդէսէն․ Ուրիշ յատուկ նամակներուս մէջ որոնք պիտի ստանաք ընդ հուպ պիտի փութամ գրել Ձեզ․

Նոյն

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ՍՈՒ ՇԻՐՔԷԹԻ

Պօրսաֆըրտան իլան

Հիչ պիր տէյլայըն Տէրսաատէթ Սու շիրքէթի ապօնէլէրինտէն սու իճրէթինի թահսիլէ սըֆատը օլ-մայըպ, ապօնէլէրին՝ իճրէթը մէզ քիւրէյի ճալընըզ թահսիլտարլար թարաֆընտան իթա օլընաճագ մուն թագաթ ճաքի մագպուզ վէ բուլ վէ շիրքէթին իչլէթմէ նազըրընըն իմ զասընը հավի մազպուզնամէյէ գար շըլըգ թէէտիյէ մէճպուր պուլըն տըգլարը կիպի, թարաֆը շիրքէթ-տէն վէրիլէն հէր նէվ մագպուզ սէ-նէտաթը տախի մաքպուզ վէ բուլը վէ նազըրը մուամիլէ յէսին իմզասընը հավի պուլընմաճագը, վէ աքսի հալ վուգուպուլտէ ապօնէլէրին միւքէրրէ-րէն թէէտիյէի իճրէթ իթմէք թէհ լիքէսինտէ պուլընաճագլարը՝ պու-քէրրէ շիրքէթը մէզքիւրէ թարա-ֆընտան իլան օլընըր․

5—3

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Նանէա վիլայէթի Թիճարէթ մահքէմէսի րէիսը սապըգը Տավիչօն էֆ.յէ րիւթպէի ուլա սընֆը սանիսի,

Աթինա վէ Բիրէ պաշ չէհպէնտէր-խանէսի գանչէլէրլիկի՝ չէհպէնտէր վէքալէթի ինզիմամըյլա Թահրիրաթը Խարիճիյէ գալէմի խուլաֆաընտան Ֆուատ պէյէ,

Թահրիրաթը Խարիճիյէ գալէմի խուլաֆալըղը՝ Աթինա վէ Բիրէ պաշ չէհպէնտէրխանէսի գանչէլէրի վէ չէհպէն-տէր վէքիլի Տիմիթրագի էֆ.յէ,

Պաղտատ վիլայէթինտէ Խօրասան գա-զասը գայմագամլըղը՝ Սայտա գայմա-գամը սապըգ Հասան պէյէ,

Պապը Սէրասքէրիտէ Իսթիհքեամ վէ Ինշաաթ տաիրէսի մէմուրլարընտան Հասան Թահսին պէյէ պինպաշըլըգ րիւթպէսի թէվճիհ պույրուլմըշ տըր․

⁂

Սէլանիք իտարէի սաքէրիյէսի պաշ քեաթիպի ալայ էմինի Րաիֆ էֆ.յէ 4ինճի Օսմանի նիշանը իհսան պույրուլ-մըշ տըր։

ՄԻՒԹԷՆԷՎՎԻԱ

Տիւն 1306 սէնէի մալիյէսինին (մարտ 1) հիւլուլի միւնասէպէթիյլէ ատէթ օլտըղը իւզրէ Րուսումաթ Էմանէթի իլէ Գալաթա վէ Թի-րէճ գարուսը վէ Զախիրէ կէօմրիւք լէրինտէ վէ Պալըգխանէտէ ճէման 10 գուրպան քէսիլէրէք զաթը հազրէթը Բատիշահի իչիւն տուալար օգունմուշ տըր․

Րուսումաթ Էմանէթինտէ իճրա գըլընան բէտավէ Րուսումաթ Էմինի Րաիֆ բաշա հազրէթլէրիյլէ միւս-թէշար վէ մուհասէպէճի վէ Րու-սումաթ ճէմիյէթի րէիսը էվվէլ վէ սանիլէրի վէ ազասը վէ մուհաֆա-զա միւտիրի վէ սաիր մէմուրինը Էմանէթ հազըր պուլընմըշլար տըր․ Պու վէսիլէ իլէ մուհաֆազա միւտի-րի Պիւրհանէտտին պէյ թարա-ֆընտան մէմուրինէ քիրամ վէ սա-իրէյէ պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլըն-մըշ տըր․

—Րուսումաթ Էմինի Րաիֆ բա-շա հազրէթլէրի տիւն Պապը Ալիյէ կիտէրէք Սատրազամ Քեամիլ բա-շա վէ Տախիլիյէ Նազըրը Միւնիր բաշա վէ միւսթէշար Ռաուֆ պէյ հազրէթլէրիյլէ պագը մէվատտը րուսումիյէ հագգընտա միւզագէրէ էյլէմիշ տիր․

—Եարգ չըրմէնտըֆէրլէրի թահվի-լաթընըն իշթիրասընա տաիր Պարօն հիրշ իլէ իճրաի միւգավէլա իթ-մէք իւզրէ Բարիզէ կիթմիշ օլան Պանգ Վէրէյըն Նամ Վիէննա Պան-գասընըն միւտիրի մումաիլէյհ պա-րօն հիրշ իլէ պիր չէյէ գարար վէր-մէքսիզին Վիէննայա ավտէթ էյլէ-միշ տիր․

—Եավէրանը Շահանէտէն Հօպ բաշա հազրէթլէրի էվվէլքի ազշամ պիր զիյաֆէթ քէշիտէ իտէրէք, պունտա խասսա օրտասը միւշիրի Րէուֆ վէ Թէչրիֆաթը ումումիյէ նազըրը Միւնիր վէ Րիֆաթ բաշա-լար հազարաթըյլա, Րուսիա, Ֆրան-սա վէ Շուէտ սէֆիրլէրի վէ զէվճէ-լէրի վէ սաիրէն Պէրլինտէն կէլէն ճիւզպաշը Մ. Բիւչքօֆ վէ սաիրէ հազըր պուլընմըշլար տըր․

—Թ. հաֆթէ-Բուս օգունմըշ տըր․

«Զանգպազաքէյէ ճագըն հիսարըգ-նամ մահալտէ 2 սէնէ միւտտէթլէ հաֆրիյաթ իճրասըյլա ասարը ա-թիգա թէհարրի իթմէք իւզրէ բուլ-սաթ ալըշ օլան Ալէմանիալը Մ. Շլիման՝ պու քէրրէ Աթինատան չէհ-րը մէզքիւրէ կէլիպ հիսարըգտա ազի-մէթ իթմիշ, վէ իւք պաշարտա իչէ պաշլայաճագը ճիհէթլէ, 200 գա-տար էլ ալապաաըյլա պիր թագըմ ալաթ ու էտէվաթ կէթիրիպ չիմ-տիտէն պիր թագըմ պարագալար ինշա իթտիրմէքտէ վէ րէֆագաթը-նա լազըմ օլան խատէմ վէ ամէլէյի թէտարիք իթմէքտէ պուլընմըշ տըր․

«Իչիտիլտիկինէ կէօրէ, Մ. Շլիման՝ միւտտէթը մէզկուրէ օլան 2 սէնէ զարֆընտա հիսարըգ վէ ճի-վարլարընտա գազըմաարգ ճէր վէ տէվիրմէտիք թէրէ պըըագմայաճա-գըընտան վէ պու հաֆրիյաթը ճա-նաարընտա բէք չօգ գըյմէթտար ա-սարը ատիգա ելտէ իտէճէյի մէ-մուլը զավի պուլընտըղընտան, չը-գարըլաճագ ասարը ատիգայա չէչ-մը ինսաֆըլա պագըլ հուգուգը տէվլէթի լայըգը վէճհլէ մուհաֆա-զա իթմէք վէ պիր չէյ գաչըրըլ-մամագ իւզրէ կէօնտէրիլէճէք մէմուր-լարըն ղայէթ տըգգաթլը օլմալարը իգթիզա իտէճէյի աչիքեար, վէ աք-սի հալտէ ճինէ սապըգը միսիլլու ղայէթ գըյմէթտար ասարը աթի-գանըն բէք գօլայըգլա Բիրէյէ աչըրըլաճաղը տէրքեար տըր․

«Մ. Շլիմանըն մալէթինտէ պուլը-նան խատէմ վէ ամէլէյէ՝ քէնտի-սինին բէք չօգ լութֆիլարըը կէօր-միւշ վէ ճիւզիւնտէն սէրվէթ բէյ-տա իթմիշ թագըմտան վէ էհալիսի բէֆֆէքէն Րում օլան Էրէնքէօյ սէքէնէսինտէն օլտուղընտան, պու-լատան կէօնտէրիլէճէք մէմուրլա-րըն պէհէմէհալ ղայէթ կէօզիւ ա-չըգլարտան օլմասը էհէմ վէ էլզէմ տիր․»

ԻԼԱՆ

«Միքայէլ, Միհրան վէ Ստեփան Մեսրոպեան Շիրքէթի» իսմինտէ Գալաթատա Տէմիր խանընտա նումէրօ 3 մաղազատա էմլաքա աիտ պիր մասլահաթ-կիւզար տաասը Թէչքիլ օլունմըշ օլուպ, մէզքիւր մաղազատա էմլաքա աիտ քեաֆֆէի մուամէլէ՝ չէրայիթը միւթէտիլէ իւզրէ իճրա օլունուր․ Եէօյլէ քի, էմ-լաք իւզէրինէ աքչէ իգրազ ու իսթիգ-րազը, վէ էմլաք վէ ազարըն պէյ ու ֆիւրուխթը, էմլաք վէրկիսինին աիտ օլ-տըղը տաիրէյէ թէէտիյէսի, ֆիրագ վէ էմլաքը մէվգուֆէնին թէվսիի ինթիգա-լը, վէ նիւֆուսէ էմլաքըն տէվիրը պէ-լէտիյէէ պիլճիւմլէ խուսուսաթընըն թէսվիյէսի տէրուհտէ օլունաճագը, վէ քէմալը տիգգաթ ու սիւրաթլա իճրա իտէճէկի իլան օլունուր․

ՄԱՐՏ 19/31 ՏԷ

ՖՐԱՆԳ 250,000 ՖՐԱՆԳԼԸԳ

ՊԷՕՅՒՒՔ ԻՔՐԱՄԻՅԷԼԷՐ ԻԼԷ
ՍԱԻՐ ԻՔՐԱՄԻՅԷԼԷՐ ԳԱԶԱՆԸԼՄԱԳ ԻՉԻՒՆ

«ՊԷՎԻԼԱԳՈՒԱ ԼԱ ՄԱՉՕ»

ԻՔՐԱՄԻՅԷԼԻ ԹԱՀՎԻԼԱԹՏԱՆ ՄԻՒՊԱՅԱԱ ԻԹՄԷԼԻ ՏԻՐ

Իշպու թահվիլաթ՝ 27 սէնէ միւտտէթ իչիւն սէնէտէ 4 տէֆա գուրաա տախի օլաճագ տըր․

Գուրալար՝ Րօմատա մալիյէ նէզարէթինտէ Իթալիա Միլլէթ Պանգասը մարիֆէթիյլէ վէ հիւքիւմէթին զօմիսէրի վէ թարաֆը հիւքիւմէթտէն թային օլունմըշ մէմուրլար մուվաճէհէսինտէ քէչիտէ օլունաճագ տըր․

Գազանըլան իքրամիյէլէրին պէտէլի Թարիխը քէչիտէտէն պիր այ սօնրա Իթալիա Միլլէթ Պանգասը թարաֆընտան թէտիյէ օլունաճագ տըր․

1 թահվիլը ասլինին ֆիյաթը 15 ֆրանգ․
10 » » » 145 »
100 » » » 1400 »

Թահվիլաթը ասլիյէ՝ պէտէլի թէէտիյէ օլընտըգտա, Տէրսաատէթտէ Գարաքէօյտէ Տէյիրմէն խանընտա Ն. 14տէ Իսթըրըն Աճէնցի իտարէխանէսինտէ իթա օլունըր․

Թահվիլաթը մէզքիւրէ՝ բօսթա մէսարիֆի թէէտիյէ օլունտըղը հալտէ թէշրիէ մէքթուպլա կէօնտէրիլիր․

Թէլէկրաֆ իճրէթի միւշթէրիլէր թարաֆընտան թէէտիյէ օլունտըգ-տա, սօն տագիգատա թահվիլաթ նումէրօլարը պաթէլէկրաֆ իչար օլունաճագ տըր․

Պիր գուր'րա պուլ կէօնտէրիլիրսէ նումէրօ լիսթալարը թալէպ օլունտըգ-տա, հէր քէչիտէտէն սօնրա մէզքիւր լիսթալար իրսալ օլունաճագ տըր․

ԱԼԷՄԱՆ ԼԻՈՆԸՆԸ ԹԷՏՐԻՍԻ

Տէրսաատէթ Ալէման մէքթէպլէ-ընտէ օն սէնէսէն պէրու իճրաի մաղիֆէ իտէն Ալէմանկալը պիր մուալիմ՝ մէգրիբ լիսանտան խուսուսի տերմէրէ վէրմէք արզուսընտա տրը։ Ուսուլը թէտրիսիյէսի եէնի վէ բէք սուհուլէթլի օլարը կիպէ, չէրաիթի տախի միմթէխիտիր։ Թալիպ օլանլարը իտարէխանէմիզէ միւրաճաաթ իմմէէրի։ 10—3

ՍԱՐՐԱՖԻԵ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 13 մարտ

Ինկլի. էհսամը Ինկ. Լիր.	097-½
Օսմ. էհսամը աշրլարը	17 7/8
» » գարանտը	17-5/8
» » Սէրի Ա	39-¾
» » » Գ	25-⅛
» » » Ս	17-¾
Օթօման 1871	88-
Օսմանլը Պանգասը	11-5/8
Ռուսիա իսթիգրազը	104-½
Մըսըր ռուչ. մութթահրլուկ	95-
» իսթիկրազը	105-
Տահրա Սանիյէ Մըսըր	84-½
Թօլիտ իսթիգրազը	104-
Մանճուրիա. էհսամը 1877	-
Գամպիս Բարիզ 3 այ վաուէ	28-43-60

Բարիզ 13 մարտ

Ֆրանս. էսկ. 3 % Ֆր.	88 67½
» » ¾½ %	105-92½
Սէրի Օսմ. էհսանը աշրլարը	17-92½
» » գարանտը	18-05

Մէտրոտէլէ

Սէրի Պ.	24 55
» Ս.	18 20
Ռուսիէլի չրմէնարֆէրի	75-75
Օսմանլը Բէյ ժէսի էհսաբը	
» Պանգասը	486 25
Գրէտի Լիոնէ	726 25
Գրէտի Ֆոնսիէ	1525 75
Գէնթուար տ'էսգօնթ	615
Մուրէյիչ ագասիոնը	2512 50
Ռուսիա 5 % 1877	-
Իսթանբուլ էհսանը	92 60
Մըսըր ֆոնս. մութթահրլուկ	479 37½
Եունան 5 % 1879	459 37½
Գամպիս 3 այ վաուէ	25-25

Վիէննա 13 մարտ

Լօնտրա իւզերինէ գամպիս	119 75
Ռումէլի չրմէնտրֆէրի ֆի.	36 30
Օսմանլը Բէյի աքսիոնը	112-30

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. ռում. տուն ագչ. գար.	20 08
» » » էն եուքսէք	20 09
» » » էն ազաղը	20-06
Գու սապահ աշրլարը գ. ք.	20 10
Իսթիգրազը տախիլի տուն գար.	43 56
» » » էն եուքսէք	49-
» » » էն ազաղը գ. ք	43-36
» » » աշրլարը	48 38
Մըսըր մութթահրլուկ գար.	40-10
Գու սապահ աշրլարը	-
Սէռի Ա.	-
» Գ.	25-
» Գ.	20-20
Ռումէլի չրմէնտրֆէրի	75-25
Ագչէ ֆիրկի	6-
Բէրօր Ղրշ.	0-
Հէվալէսիզ »	05-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	8-26
Ոիֆամալլ պանգասը	7-14
Մօսիլեթէ ժէնէրալ	4-28
Թրամվայ	4-78

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՓՈՇԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Դէր Բ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	103-21
Մէթալիք »	100-30
Պէշլիք »	105-20
Ալթըլըգ »	105-20
Ինկիլիզ լիրասը	110 03
Ֆրանսըզ ալթունը	87-25
Բօլ	80-20
Գրէմից ալթունը	81-10
Գարպօն գայմէսի	08-52

ԹԱՍԹԻՃԷ ՔԵԱՂԷՏԸ

20) լիք քեաղըտ	-
50) » »	10-10
100) » »	-
500)» »	-
1000)» »	09 10
10000)»	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 1)

Բումէրի եաթաղըսը։
Էսկի չէհիր վէ հէվալիսի գըվըր։
Ճրգ եաթաղըսը։
Ռնատօրու եաթաղըսը։
Օռէոս եաթաղըսը։
Հինտ թապիր օլունը եաշ թուգ լու էօքիւզ վէ ինէք կէօնիւ։
Եաշ թուզը էվրօպա կէօնիւ։
Թուզը զուրու Դայսէրի կէօնիւ։
» » տանա »
» » Իզմիտ »
Իզմիր քէսէլէսի։
Ֆէս վէ Իզմիտ ֆապրիգաի հիւմայունլարը իլէ Պէյզօղ տապաղխանէսինէ պէն իւչ եիւզ ալթը սէնէսին տէ լիւզումի օլուպ պաչատ մուհարիբ էշհանն միւնագասաթլարը իճրա օլունաճաղընտան, իմիասրնա թաիպ օլանլարրն իլանը ախէրէ գատար պէհէր կիւն մագամի Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ուսուսիկ տաիրէսինէ կէմէլէրի իլան օլընը։
28 շուպաթ 1890 3—1

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 2)

Էվվէլճէ իլան գըլընմըշ օլան էրէկլի մատէն քէսմիւրիւնիւն պէհէր ճէտիտ գանթարը օն իւչ ղրուշ օթուզ բարայա թաիպի էօհտէսինտէ մարթը բումինին եէտինճի չարչէն պիհ կիւնիւ թէքրար պիմիւնագասա գարարը գաթիսի վէրիլճէյի, վէ էրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնգիլիք գապաղ օլընճաղը ճիհէթէ, իմ սարընա թաիպ օլանլարրն մագամ Սէրասքէրի Լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէմէլէրի իլան օլընը։
3—1

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 38)

Զաթալճատա Պաղչալը մէվգիինտէքի ինչաաթը իշիւն իւչ եիւզ ալթը սէնէսինտէ միւպայաա օլընճաղ էլի պին աթիգ չէքի մոլօղ թաշը, պէշ եիւզին մարթին քէրրիճ թուղարը, վէ իքի պին ռնպար գում վէ օն պին ամիգ գանթար քէօմիւր քիրէճի գօնթրաթօյա բապի օլընմագ իւզրէ մարտրն օնընճը ճուսատա էրթէսի կիւնիւ միւնագասաբնին գարարը գաթիսի վէ էրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնգիլիք գապաղ օլընճաղրնտան թաիպ օլանլարրն Պապը Սէրասքէրիսի ինչաաթ տաիրէսինէ կէմէլէրի իլան օլընը։
28 շուպաթ 1890 3—2

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 39)

Սէլանիք, Քիւռէնտէլ, Պէօյրէք վէ Քիւչիք Գարապրուն վէ Լանդազա վէ Ա,յվասը վէ Պաղրճա մէվգիինտէ պուլունան վէ պուլունտրրդյաճագ օլան ասաքիրը Շահանէ իլէ հարվանանթը միրիլէ իտարէսի իշիւն գլն իշ եիւզ ալթը սէնէսի զարֆընտա միւգիմաղի էրզագ վէ սաիրէնին պուրաճա իթասրնա թաիպ օլանլարրն թարիխը իլանէն իսիիպարէն պիր հաֆթայա գատար Մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ուսուսիկ տաիրէսինէ կէմէլէրի իլան օլընը։
28 շուպաթ 1890 3—2

Ճէվամիի չէրիֆէտէ իյգատ օլունմադ իւզրէ միւպայաա իտիլճէէք օլան 6400 քիւսուր ճէտիտ գըյէ մըզտարը ռուղէրը զէյթին չէրաիթը մէվզուէսիյէ պէհէր աթիգ գրյէսի 6 ղրշ.տա թաիպի էօհտէսինտէ պուլունտրրնա վէ մարտրն 3ունճի ճուսատա էրթէսի կիւնիւ սաաթ 9ա գատար հէր գայ բարա վէ կիւնճի բազար կիւնիւ 100տէ 5 թէնգիլ օլունը իսէ գապաղ օլունբգ անտէն սօնրա թէնգիլ գապաղ իտիլմէյէճէկինէ պինաէն, նօգսանբյա իմտա իմմէլ վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնէրին սէճիրը իտարէի Էվզաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։
27 շուպաթ 305 3—3

ԹՔՏԻՔԱԾՔԻ ԳԱԲՕՐԱՆՔԸ
ԻՏԱԼԻՍԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթէլ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սիւրաթ բօսթասը։

Տուտերլիչ գարտանրն թահրիր գօմանատասընտա Շարգիյէ նամ վապոր 1500 թոնէլատօ համուլէսինտէ վէ 300 պարկիր գումվէթինտէ օրթագ ալաֆրանկա մայես 19ընճը չարշէնպիհ կիւնիւ եօղէնտէն սօնրա ալտիք. սաաթ 4տէ Տէրսաատէթտէն հարաքէթէլէ ՉԱՆԱԳԱԼԷ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲԻՐԼՅԷ օղուլարագ բազար էրթէսի սապահլարը 4 պուլուգ կիւնտէն ԻՍԿԷՆՏԵՐԻՅԷ մուվասսէլէթ իտէճէք տիր։

Լօյճու պիլէթլէրի ֆամիլեաճա վէ կիս